

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 2. V Celovcu 15. februarja 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za IV. postno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1851.)

*gje čemo kupiti kruha
da ovi jedu?*

„Tedad je Jezus vzel kruhe in je zal-valil
ter jih razdelil sedečim, tako tudi rib,
kolikor so hoteli.“ (Jan. 6, 11.)

*Topolovca 20/3
98*

V v o d.

Sveto evangelje nam pripoveduje, kako je Jezus enkrat ljudstvo, ki se mu je zavoljo nauka pridružilo, čudežno nahranil. Sv. Janez pravi, da je pet tisoč ljudi bilo, ki so hrane potrebovali; ali živeža je bilo samo pet ječmenovih kruhov in dve ribi. — Če mi pogledamo na troho živeža in na veliko množino lačnega ljudstva, moramo se zavzeti z apostolom Andrejem: „Kaj je ta troha, med toliko ljudi?“ — Če pa potem vidimo, da je Jezus s temi petimi kruhi in dvema ribama vse potrebne ljudi nahranil, ter se nabralo še dvanajst košev ostankov, moramo se čuditi kakor ljudstvo: „Po pravici, ta je tisti prerok, ki ima na svet priti; zavzeti se moramo s stotnikom pod križem: „Po pravici, ta je Sin božji.“

Ta čudež je bil res velik! Ali godi se še tudi med nami vsak den; samo da ga malo porajtamo, ker smo ga navajeni. Vsak den namreč Bog, ne samo tisoče, ampak nebrojno množino ljudi in drugih stvari nahranja. Kar pod nebom leta, kar v vodi plava, kar na zemlji in pod zemljo leze in hodi — vse ima vsak den svoj živež — tudi človek, in od glada največi siromak ne umerje.

Nad vsem tem pa so ljudje dostikrat jako maloverni. Če jim živeža malo pomanjkuje; če se nerodna letina kaže; če se dragota grozi; ali če kateri uboža, hitro zaupanje v Boga vsahne. O slaba vera! — Tisti, ki je skoz več kakor šest tisoč let za vse, karkoli

na svetu živi, skerb imel — tisti tudi zanaprej ne bo nikogar zapustil, če si le tudi prizadevlje z marljivim delom svoj kruh prislužiti, ker sv. apostelj Peter veli: „Vso svojo skerb na Boga zvernite, ker on za vas skerbi.“ (1. Peter 5, 7.) Če vas tedaj skerbi za živež tiščijo, obrnite svoje oči na nespregledljivo množino ljudi in drugih stvari, ktere Bog vsak den hrani; ta pogled bode vas v zaupanji na vsemogočno božjo skerb okrepil, ker sv. Avguštin piše rekoč: „Gospod, ki te je stvaril, bode te tudi preživil, in ne misli, da bi tisti, ki tolovaja hrani, nedolžnega človeka zapusti. Gospod, ki daje svoje solnce črez pravične in krivične sijati, tudi tebe ne bo pozabil.“

Dragi prijatelji! mi hočemo danes premišljevati vsemogočno previdnost božjo, ki se kaže v tem, da Bog ohranjuje in nasituje vse stvari na zemlji. Iz tega bode se pokazalo, kako dobrotljiv in mogočen je Bog, pa tudi, koliko hvale mu mi moramo dajati. — V Jezusovem imenu vas prosim, da se na moje besede pripravite!

Razlaga.

Čim veči in zlahtnejši je gospodar, tim več ljudi ima na hrani. Naš najviši gospodar, naš ljubeznjivi, skerbni Oče v nebesih zato vsak den pogrinja svojo mizo za vse stvari, ki se na svetu gibljejo in živijo; ker je vsled svoje vsemogočnosti najbogatejši. Bog pogrinja svojo mizo za ptice pod nebom, za ribe v vodi, za zverjad v lesih, za živino na pašnikih, na ledinah in pri jasliah, za vse ljudi na vseh krajih zemlje. Pobožni Job zavoljo tega pravi: „Vprašuj živino in te bo podučila; vprašuj ptice pod nebom, in ti bodo oznanile, ogovori zemljo in ti bo odgovorila in ribe v vodi bodo ti povedale; ker kdo ne ve, da je Gospodova roka vse to naredila (in za vse živež pripravila)“. (Job 12, 7. 8.) Naša zemlja je silno velika. Ko bi bila sama ravnica, imel bi človek neprenehoma noč in dan naprej gredoč tri leta po njej iti; meri namreč devet milijonov milj. In na tem velikem prostoru najde vsaka stvar, naj se kjekoli zderžava, svoj živež. Na celi zemlji živi dvanajst sto milijonov ljudi (en milijon pa je desetkrat sto tisoč). Vsi hočejo jesti, vsak den hočejo jesti in res vsi vsak den svoj živež dobijo. — Bog pazi na vsako zerno setve, skerbi za dež in solnčno toploto, da posejeno zerno sezori in orodoviti, da po 20, 30, 40, 50, tudi 100krat sadu prinese. Poleg ljudi pa se na zemlji nahaja še neizmerno dosti drugih stvari. — Učen mož je izračunil, da tristo tisoč različnih verst ptičev, živine, rib, červov in mušic. Zdaj pa si mislite, koliko stvari obsega samo ena versta? Pomislite tudi, da nam še vse verste znane niso, ker kdo more vsa božja dela skončati? In vse te nebrojne, znane in neznane stvari dobivljajo svoj živež od nebeškega Očeta!

Poglejmo dalje, kako različen in kolikér je živež, ki ga Bog vsakemu predlaga! Kar je nekterim stvarem žirovna jed, to je drugim jad ali strup. Kar ena pusti, druga išče. Ena ljubi blato in mlaj, druga koreničje in zeljad; ena seno in slamo, druga travo; ena drevnesni sad, druga meso in ribe. — In kako različne imajo živali jezike, kako različne nosove, s kterimi jestvino podihavajo, kako različne zobe ali kljune, s kterimi živež zdrobivljajo, kako različne želodce, v katerem živež prekuhavajo — kakor je vse to različno, tako različen mora biti tudi živež. — Vsaka stvar pa na zemlji najde ravno tak živež, kakoršni njej diši in k zdravju ugaja. — Čitati je od zvezdomodrega moža po imenu Newton, ki je pred 200 leti živel, in vse vidno podnebje preiskal in pretuhtal. Ta je vsakokrat svojo glavo odkril in pripognil, kolikorkrat je božje Ime izrekel, ker iz čudežnih božjih del je spoznal, kako velik in moččen da je Bog. — Spodobilo bi se, da bi tudi mi tako storili in govorili rekoč: „O Bog, nebeški Oče! na tebe gledajo vseh stvari oči; ti jim daješ jesti, o pravem času. Ti svojo dobrotljivo roko stegneš in vse, kar živi z blagoslovom napolnuješ. Vedno si naš močeni, krušni oče, ki milijon in milijon stvari oskerbi.“

Čeravno je zima, zemlja terda, drevje brez listja in sadu in sneg po celi zemlji, — vendar tudi v tem ostrem času ne umerje nobena stvar od gladu. Po letu namreč daje Bog obilno živeža rasti, da si ga ljudje in druge stvari spravijo v svoje shrambe. Če se po zimi za nekatere stvari živeža ne dobi, skerbi pa že Bog tako, da nobenega ne potrebujejo: v zemljo se namreč vkopljejo in do spomladi spijo, potem pa se spet prebudijo iz zimskega spanja. — Če nekatere stvari ne najdejo živeža ondi, kjer se združujejo, gredó pa v drugi kraj, kjer ima Bog za nje živež pripravljen, tako postavim žerjavi in druge ptice. — Nektera zverjad, ki tudi po zimi v svojem kraju ostane, zadovolji se z malim živežem; postavim voleje, serne, jeleni. Od njih se more po pravici z Jezusom reči: „One ne sejejo in ne žanjejo in v gumno ne spravljajo, pa nebeški Oče je vendar hrani.“ — Čeravno je nerodovitno leto, povsod ni tako. Če zavoljo suše ali moče v enem kraju nič ne raste; če vojska eno deželo opustoši, če toča v enem kraju ravnice in gorice pobije, pa druga dežela toliko prinese, da lahko tudi sosednim krajem pomore.

Če le ljudje niso v nemar, to je, če v rodovitnih letih, kakor egiptovski Jožef nekaj na stran denejo, tedaj jih v lagodnih (slabih) letih ne more preveč stiskati. V starih pismih beremo, da je v nekem letu bilo vsega zadosti, drugo leto potem pa je bila lakota. Pa kdo je bil tega kriv? Bog ne; saj je dal enkrat za mnogo let rasti. Ljudje so bili krivi. Ako so stradali, terpeli so za svojo požrešnost in nesparret. — Vse to nas mora o vsemogočnosti božji prepričati.

Če naš cesar 500 tisoč vojščakov preživijo, se vsak čudi, ali

kaj je 500 tisoč proti tej množini, ktero Bog vsak den od začetka sveta skoz toliko sto let preživlja.

Ali ljubljeni moji! čeravno nas Bog po svoji dobrotljivosti in usmiljenju kakor oče lepo oskerbi, ne smemo se vendar preveč na njegovo pomoč in ljubezen zanašati. Mi ne smemo pričakovati, da nam bo kateri prerok živež prinašal, kakor Habakuk Danielu, ko je bil v jami pri kervoločnih živalih japert. Mi ne bomo živeža dobili od kavrana, kakor prerok Elia in sv. Pavelj puščavnik. Mi moramo delati in moliti, moliti in delati, — to je tisti zveličanski red, ktereга nam je Bog postavil. In če smo si kaj pridelali in spravili, moramo svoje imenje varovati in na dobro obračati, ker le varčnost nas uboštva in sile brani; kdor pa je zapravljiv, tega povsod nevolja tišči. Varčnost nam pomaga svoje premoženje pomnoževati, nemarni človek pa si ne ve pomagati, če se mu tudi priložnost ponuja, ter mora s težkim srcem gledati, kako se vse le na korist drugim obrača. — Varčnost nas tudi pred velikimi grehi ovaruje. Varčni človek je zmeren pri hrani in obleki, kakor je njegovemu stanu in premoženju pristojno; on svojih denarjev (peněz) ne trosi na kartanje in pijančevanje, in je povsod tih in v svojih besedah sramožljiv. Zapravljivec pa je darežljiv, posebno svojim sonemarnjakom in razuzdanim ženskam. Zapravljivec je nečist, požrešen, gizdav in prevzet. — Varčnost nas v tak stan postavi, da si moremo kaj dobrega zavživati, in tudi drugim dobrot skazovati. Varčni človek ima kaj siromakom darovati, sosedom pomagati; ima s čim svoje otroke v poduk dajati; zapravljivec pa nima beračem kaj dati; njegova deca (otroci) so brez kruha in oblačila, v njegovem hramu je nevoljin nezadovoljnost in sosedom je vsem na težavo. — Varčnost nam je na smertni postelji najmehkejši vanjkuš ali zglavnik, ker varčni človek ima mirno vest in ta je za umirajočo glavo najboljši vanjkuš. Varčni človek je blagoslov božji modro obračal, in bo zato pred Bogom lehek račun imel; od svoje žene in dece se sicer težko loči, ali slovo mu misel lajša, da pri tem, kar je privaroval, vendar nekako pomoč zapusti. Zapravljivec pa s serčno žalostjo gleda svoja pretečena leta, občuti nesrečno sedanost in s strahom na sodbo božjo misli. Morebiti, da je od svojih starišev dosti premoženja dobil, pa ga je z zapravljivim življenjem zapravil; morebiti, da je imel zdravo in močno telo, pa ga je z grehi na nič spravil; morebiti da je imel bistro pamet, pa jo je po nemarnosti spridil. Lehko bi pošten in hvaljen umerl, zdaj pa kot berač svet zapušča. Lehko bi si bil z dobrimi deli nebesa zagotovil, zdaj pa trepeče in vzdihuje, ko na božjo sodbo misli.

Zato, dragi moji! modro in po redu varujte svoje imenje. Prosim vas, ne bodite zapravljivci. Izogibljite se kerčem, kolib, in nočnih shodov. Če pri svojem premoženju in pri svojih opravkih

svojo dolžnost storite, smete zagotovljeni biti, da bode Bog tudi za vas skerb.

Ali če vas opominjam, da bi morali na Boga zaupati, prosim vas ob enem, ne bodite nezaupljivi do Gospod Boga. Tega greha se deležni storijo skopci, ki se vedno bojijo, da bi jim potrebnega živeža ne zmanjkalo. Sv. Hieronim veli: „Skopcem vse manjka; manjka jim tisto, kar imajo, in tisto, česar nimajo. In tistega, kar imajo, se bojijo, da ne bi zgubili; česar pa nimajo, tega so željni: vedno so torej nemirni, kakor valovje na vodi.“ Skopce ne oskerbuje po pravem redu ne svoje žene, ne svoje dece, ne svoje družine; on je slep proti svoji rodbini, proti siromakom, in sosedom. Sv. Asterij piše: „Skopce preobrača pravi red, svojej družini samo težo nalaga, prijateljem pomoč odrekuje, in pred popotniki in jtuji duri zapira; sosedom je nepriličen, svojej ženi muka, svojej deci terd oče, sebi sovražnik in skerbi noč in den tisto obvarovati, kar se mu mili zavživati.“ Skopcu najbolj veljajo Kristusove besede, ko pravi: „Nespametnjak, kaj ti bo po smerti hasnilo, kar si na zemlji spravljaš?“

Ljubljeni kristjani! če imamo živež in obleko, bodimo zadovoljni. Bog, ki ptice pod nebom hrani in lilije na polju oblači, tudi nas ne bo pozabil.

Zavoljo premalega zaupanja do Gospod Boga še nekteri ljudje v drug greh zajdejo, namreč v krivičnost. Oni kradejo in goljufujejo, in v nebo kričeče krivice doprinašajo, samo da bi si svoje imenje pomnožili. Nekteri rokodelci jemljejo za malopridno delo veliko plačilo; marsiktera družina jemlje na tihem svojim gospodarjem to ali drugo reč, da bi si svoje najemno plačilo izboljšali. Naj vendar ti premislijo, kar Zveličar uči rekoč: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi . . . Iščite najpred božje kraljestvo in nje govo pravico, vse drugo vam bo priverženo.“

Sklep.

Ljubljeni kristjani! zdaj vam še enkrat rečem: „Delajte in molite!“ in še pristavim: Idite ven na svoje polje in premišlujte božje čudeže. Bog za vse skerbi. Če vselej toliko ne daje, kolikor si nekteri želi, moramo ponižno priznati: „Bog najbolje ve, koliko smo mi grešniki vredni.“ Amen.

Pridiga za V. postno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1850.)

„Jes spoštujem svojega Očeta, vi pa ste meni poštenje vzeli.“ (Jan. 8, 49.)

V v o d.

Vse nas mora serce boleti, če smo pravi učenci Jezusa Kristusa, ko iz sv. evangelja izvemo, kako nepošteno so že židovi proti Zveličarju zadržali: Prepirali so se z njim, gerde pridevke mu izmišljevali in naposled so ga namenili s kamenjem ubiti. Po vsej pravici se je Jezus pritoževal: „Vi meni poštenje jemljete.“ Te pritožbe Jezus sicer ni izrekel v jezi, temveč pohlevno in krotko, vendar joj tudi tistemu človeku, kteremu le vest oponaša, da Jezusu čast jemlje. — Velika pregreha je, kteremu koli bližnjemu poštenje jemati, kolika mora tedaj biti pregreha, če se kdo prederzne, Jezusu poštenje ali čast jemati. S čim pa se da zagovarjati ta pregreha, katero so Judje nad Jezusom učinili ali doprinesli? Edino s tem, da ga niso prav poznali. Jezus sam še na križu njihovo zadržanje tako zakriva rekoč, da ne vejo, kaj delajo. In res je tako: Kogar prav ne poznamo, tistega tudi dostojno ne spoštujemo in ne častimo. Za voljo tega je potrebno za nas, da Jezusa prav dobro poznamo, drugači mu ne moremo tiste časti skazovati, ki mu dohaja. Danes vam hočem torej kratko razložiti:

1. Zakaj moramo Jezusu največo čast skazovati?
2. Kako mu moramo dostojno čast skazovati?

Bodite v njegovem najsvetejšem imenu na moje podučenje pripravljeni!

I. d e l.

Če hočemo izvedeti, kdo je Jezus Kristus, moramo sveto pismo čitati in prašati. Tam pa najdemo, da je pri Jezusovem kerstu in na gori Tabor Bog Oče tako govoril: „To je moj ljubljeni sin, nad kterim imam dopačenje, tega poslušajte.“ Če Jezusa Bog Oče sam za svojega Sina spozna, mora to pač prava razmera biti. In v današnjem sv. evangelju Jezus veli: „Moj Oče je, kteri mene časti, od kterega vi pravite, da je vaš Bog“ (Jan. 8, 54). In sv. apostelj Peter je odgovoril mesto vseh apostelnov in učencev na vprašanje Jezusovo: kaj si ljudje med seboj menijo, kdo da bi on bil? rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ (Mat. 16, 16.) — Iz tega mi spoznamo, da Jezus ni prosta oseba, ni samo človek, ne samo angelj, ampak od vekomaj edinorojeni Sin Boga Očeta. Vse, kar je stvarjeno, je od njega stvarjeno; ker on je imel od vekomaj z Bogom Očetom enako moč in veličastvo. On še zdaj vse

obderžuje in preživlja, ker njemu je dana oblast čez vse na nebu in na zemlji. On je prava podoba nebeškega Očeta; kdor je pred 1850. leti njega videl, videl je Boga samega.

Po vsem tem pač ni treba več vprašati, je li dolžnost Jezusa častiti? Če moramo Boga Očeta častiti, spodobi se, da tudi Boga Sina častimo, in kdor nima Sina v časti, tisti tudi Očetu čast jemlje, ker Zveličar sam pravi: „Jes in moj Oče sva eno“.

Jezus se je sicer na zemlji ljudem dal samo v človeškem mesu videti in zraven tega še v hlapčevske podobnosti, siromašk, prost in ponižen brez vsega znamenja svetske (posvetne) velikosti; zavoljo božje nature se ni visoko nosil, ampak ponižal se je do smerti na terdem križu. Ali njegova dela, njegovi čudeži so razodevali, da je od Boga poslan; njegovi nauki so svedočili ali pričali, da je Bog Oče v njem in on v Bogu Očetu; pokazal je oblast čez ljudi in hude duhove, čez smert in življenje, čez morje in zemljo.

Zdaj pa mi odgovorite, ali tistemu, ki je tako mogočen v božjem imenu na zemljo prišel ne dohaja od vseh ljudi čast? — Kot človek je razodeval posebno svetost. Bil je brez vsega madeža tako čist, da je brez straha smel svoje zaklete sovražnike vprašati: „Kdo zmed vas me more kakošnega greha zakriviti?“ (Jan. 8, 46.) Njega so kleli, on ni njih klet. Njega so topli, on se ni grozil. Njemu so krivico delali, on je za svoje sovražnike molil. — Kot dete je svojo mater in svojega krušnega očeta spoštoval in njima bil pokoren; kot domanji (revni) človek je sv. Jožefu brez merinjanja pri težkem delu pomagal; kot podložnik Rimskega cesarja je dačo brez zamude odraštoval. V dobrem je bil tako vterjen, da ga satan z vsemi skušnjavami ni mogel premagati. Svojega nebeškega Očeta je tako v časti imel, da je rekel: „Moja jed je, da voljo tistega spolnujem, ki me je poslal.“ Nevedneže podučevati, bolnike vračati ali ozdravljati, žalostne tolažiti, grešnike boljšati, znanim in neznanim, bližnjim in daljnim pomagati, bilo je njegovo veselje. Imel je človeško natoro — bil nam enak razun greha, pa razodeval je tako svetost, ki je presegala popolnosti angeljev in svetnikov. Zato piše sv. apostelj Peter: „Kristus je na zemljo prišel in vam zapustil izgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ (1. Peter 2, 21.)

Če mi vemo za poštenega, pravičnega, darežljivega, pohlevnega, sploh krepostnega človeka, spoštujemo ga in častimo; s tem bolje pa si zasluži Jezus Kristus od nas najpopolnejše počastenje, ker je med njegovo in drugih svetnikov svetostjo tak razloček, kakoršen je med svetlobo sveče v hiši in svetlobo solca na nebu.

In poglej, moj človek, na sveti križ, tudi ta te uči, da si Jezusu največjo čast dolžen. Jezus je v nebesih bil najbogatejši in je za tebe na zemlji postal siromak; — on je v sebi imel večno življenje, in je za tebe kakor človek umerl, da bi tebi drugoč večno življenje pripravil; — zavoljo tebe je bil truden, lačen, žejen;

zavoljo tebe je nehvaležnost prejel, zavoljo tebe je kervavi pot potil, zasramovan, s ternjem kronan, s šibami tepen — in na križ pribit; zavoljo tebe je na križu v tako težavo, v tako bolečino in žalost prišel, da je na glas klical: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil!“

Ko bi tudi ne bil ti kristjan, moral bi vendar spoznati, da tako, kakor je Jezus umerl, umerje le največi svetnik. Kako mora tedaj v srcu pogubljen in v zaderžanju razuzdan biti tisti kristjan, ki svojega največega prijatelja in dobrotnika Zveličarja Jezusa ne časti? — ko vidi, kako on iz čiste ljubezni za njega terpi; — iz čiste ljubezni za njega umerje! — Zato pa ker je toliko iz ljubezni terpel in opravil, počastil ga je Bog Oče pred vsem svetom. Ker se je Jezus tako jako ponižal, povišal ga je Bog črez vse na nebu in na zemlji; — vzbudil ga je na tretji den od smerti, postavil ga po njegovem vnebovzetju na svojo desnico ter mu oblast dal črez žive in mrtve. Kdo si ti človek! ki si podstopiš, čast in poštenje kerčiti in jemati tistemu, kterega Bog sam tako posebno visoko časti in spoštuje? Ravno ta Jezus, kterega ti zdaj ne porajtaš, bode tebe po smerti v oblast dobil in te pred vsem svetom sodil. Kako boš pred njim obstal, če ga zdaj zatajuješ, če se mu vstavljaš in ga nočeš spoznati? Naše naprejšetje in naše prizadevanje zanaprej mora tedaj biti, da bomo Jezusu po vrednosti pravo čast skazovali.

Kako se pa to mora zgoditi, razložim vam v naslednjem

II. delu.

Petsto let po Kristusovem rojstvu je Perzijski kralj Sapor Kristusov sv. križ, kterega je cesarica sv. Helena našla, iz Jeruzalema odpeljal. Gerški cesar Heraklij je to sv. drevo nazaj dobil. Ali kako ga je v mesto Jeruzalemsko spravil? V prosto opravo se je oblekel, bos je bil in tako na svojih ramah sv. križ nesel. Velika množina ljudstva ga je spremljala in čistila sv. drevo s pobožnim zaderžanjem, s svetimi pesmami, in hvaležnimi molitvami zavoljo odrešenja, kterega je Zveličar na križu doprinesel. — Ravno tako je sv. Ludevik, kralj francoski, 1200 let po Kristusovem rojstvu ternjevo krono, ki je bila Kristusu na glavo pritiskjena, bos z velikim veseljem v mesto Paris sprevodil. Vse ljudstvo se je pred to krono ponižalo. — Če je pa orodje, ki se je Kristusovega telesa dotikalo, tolikoega počastenja vredno, koliko več časti še si Kristus sam zasluži!

Poštenje, kterega moramo Kristusu skazovati, pa je dvojno: zunanjo in znotranjo.

Od starih časov je lepa navada, da se glava prikloni, kedar se ime Jezus imenuje ali pri pridigi, ali molitvi, ali čitanji ali drugod. Od starih časov je zapoved, da kristjani pokleknejo, kedar se sv.

rešnje Telo k bolnikom nese. Od nekdaj so kristjani ta red držali, da niso poprej iz cerkve šli, preden ni božja služba, pridiga in cela sv. meša minula. Vsigdar so pobožni kristjani svojo glavo odkrivali in se s svetim križem poznamnovali, kedar so šli mimo kakega razpetja (križa) ali mimo ktere cerkve. S takim pobožnim zadržanjem so naši očaki, starodavni kristjani na znanje dajali, da svojega Zveličarja imajo v časti. Tako se moramo pa tudi mi ravnati, če Jezusa častimo in ljubimo. Tisti, ki se drugači zadržijo, zatajijo svoje vero in se slobodno bojijo, da jim bo na sodnji den Kristus rekel: „Ker vi mene niste pred svetom spoznavali, tudi pa vas pred nebeškim Očetom ne spoznam.“ Če pride kak ptujec v katero faro ali cerkev, hitro iz zadržanja farmanov spozna, ali so pobožni ali razuzdani; ali imajo terdno ali omahljivo vero. — Ljubljeni! pokažite torej že zunajno, da imate Kristusa v časti, tedaj bote tudi vi pred svetom časti imeli.

Ali pravo počastenje, ktereга moramo Kristusu skazovati, mora biti v sercu, ker človek se zunaj takošen kaže, kakoršen je znotraj. Kakoršne so človekove misli, takošna so dela. Mi pa Jezuse v sercu prav častimo, če terdno verujemo, da je resnični Sin živega Boga. Ta vera se kaže, či se radi o njem spominjamo; če z veseljem na njega m. slimo; če radi ponižno molimo; če ga v križih in težavah na pomoč zovemo ali kličemo. Sv. Bernard piše: „Jezusovo ime je najlepša godba za moje uho, najlepša sterd za moj jezik, največe veselje za moje serce. Meni ni nobeno čitanje všeč, če Jezusovega imena vmes ne najdem; brez Jezusovega imena jed za mene teka nima“. To je prava živa vera.

Mi Jezusa v serce častimo, če njegovo evangeljsko besedo radi poslušamo. V današnjem sv. evangelju Kristus pravi: „Kdor je iz Boga, tudi božjo besedo rad posluša.“ To je ravno toliko, kakor da bi bil rekel: Kdor mene v časti ima, ta si tudi moj nauk rad k sercu vzame. Če se kaka cesarska zapoved oznanuje, kako pazi vsak na besedo, kako je vse tiho! Zakaj pa pri pridigah niso tako tiho? Zakaj na božje nauke ne pazijo? Je li Bog manj, kakor ljudje?

Nekteri se tako izgovarjajo: „Pri pridigi vedno stare resnice čujem, jes bi rad kaj novega slišal.“ Sv. Krizostom pa takim ljudem odgovarja: „Pridigar ni komedijant, ki ušesa svojih poslušalcev samo z lepimi besedami segeče. Dokler si ti stari grešnik, moraš tudi stare resnice tako dolgo poslušati, da se poboljšaš.“

Ljubeznjivi moji farmani! če Vam jesti in piti diši, veste, da ste na telesu zdravi. Če pa božjo besedo radi poslušate, je to znamenje, da je tudi vaša duša zdrava. O kako bode se Jezus veselil, če bo njegova beseda vaše duše zdrave ohranila, ker iz tega bode spoznal, da ga imate v časti.

Mi Jezusa v sercu častimo, če ga pred neverniki in

razuzdanci zagovarjamo in če v djanji kažemo, da smo njegovi učenci. O tem čitamo v starih pismih izgled sv. škofa Narcisa. Ta je bil prišel 300 let po Kristusovem rojstvu v nemško mesto Augsburg. S svojim mešnikom Feliksom si je stanovanje vzel pri neki kerčmariči Afri, ki je bila mlada in lepa pa tudi razuzdana ženska. Mislila je, da sta ta dva moža zavoljo nečistega djanja k njej prišla. Ali ko Afra vidi, da Narcis s Feliksom pred obedom pobožno moli in ko izve, da je Narcis kerščansk škof, začne se pred njim sramovati svojega nemarnega življenja. To je bil vzrok, da se da v kerščanski veri podučiti ter postane verna kristjanka in mučenica. Glej, dragi moj! kako kerščansko zaderžanje, s katerim se Kristusu čast skazuje, ljudi preoberne in popravi! Zato vam kličem: Oče! mati! daj Jezusu čast s pobožnim zaderžanjem in tvoja razuzdana deca bodo v red prišli in v redu ostali. — Kristjan! kedar nameniš kaj storiti ali kaj povedati, poprašuj se vikdar, kako je Jezus pri takih prilikah delal in govoril. Tako ne boš grešil, ampak Jezusu čast dajal. Poprek, dragi moji! bodimo tako ponižni, tako prijazni, tako krotki, tako darežljivi, kakor je bil Jezus. Če nas bližnji razžalijo, če nas ogovarjajo in obrekujejo, če nam krivico delajo, odpustimo tako, kakor je Jezus odpustil. Tako bomo svojemu Zveličarju čast in poštenje skazovali, ker on sam veli: „Kteri moje zapovedi ima in jih spolnuje, tisti je, ki mene ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

Mi Jezusa v sercu spoštujemo in častimo; če svoje bližnje ljubimo, pa ljubimo za voljo Jezusa Kristusa. Kristus je namreč nas vse odrešil, nam vsem nebesa pripravil. Ni torej prav, da bi mi koga zametovali, za katerega je Zveličar svojo drago kri prelil.

Mi Jezusa naposled častimo, če svoje lastno telo in dušo spoštujemo. Telo pa spoštujemo, če ga z nezmernostjo in nečistostjo ne zateremo; dušo spoštujemo, če ne deržimo v sercu takih misli in želj, ktere bi nas v grešne dela zapeljale: Če bomo vedno mislili, da je naše telo živ tempelj sv. Duha, da je naša duša neumerjoča, in da moramo samo za nebesa, ne pa za pekel živeti, tedaj bomo vedno Jezusu čast dajali.

Sklep.

Ljubljeni poslušalci! to je pravo počeščenje, katerega smo mi svojemu Zveličarju dolžni. Če njegovo sv. ime zahman, to je: po nevretnem izgovorimo, pregrešimo se; ali veliko večji greh še je, če nimamo ljubezni do njega; če prave vere ne kažemo, če se od Jezusa nočemo nič učiti, nič od njega slišati; če njegovih sv. zakramentov po vrednosti nočemo prejemati, če božje in cerkvene zapovedi v nemar prejemljemo in če bližnjemu pohujšanje dajemo.

Ne bodimo na tak način sovražniki Jezusa Kristusa, ampak štejmo si za največjo srečo, če moremo Kristusa počastiti. Ne kratimo mu tiste časti, katero mu Bog Oče sam daje in mu ostane na večne čase. Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Jezusova slava kaže nam slavni vhod v sv. nebesa; gov. O. A. P.)

„Glej tvoj kralj pride k tebi krotek.“
(Mat. 21, 5)

V v o d.

Danes vidimo našega Odrešenika v posebni časti in slavi. To nas mora preserčno veseliti. Včeraj je bil še v Betaniji povabljen k imenitnemu Judu Simonu, danes pa že popotuje proti Jeruzalemu s svojimi učenci in prijatelji. V vasi Betfage pošlje dva učenca in jima zapove, naj mu pripeljeta oslico z žrebetom, katero bosta našla privezano. Ko mu učenca pripeljeta oslico, vsede se na njo božji Sin in tako jezdi proti mestu Jeruzalemu. Mnogo ljudi ga spremlja in od veselja stelje pred njim drevesne veje in pogrinjajo oblačila po poti, koder je jezdil naš Zveličar. Silno velika množica ljudi, kateri so prišli na Velikonočni praznik v Jeruzalem sprejela ga je z največjo častjo in slavo, kot svojega kralja, da so se spolnile besede preroka, ki pravi; „Glej tvoj kralj pride k tebi, krotek sedé na oslici.“ Ta slava Kristusova pa ni bila, kakor slava pozemeljskih kraljev, ampak bila je slava čednosti in svetosti. On je bil pri vsej tej slavi ponižen in krotek, ni se prevzel, ko mu je donela slava in tisočeri pozdrav od vseh strani. Torej hočemo danes premisljevati slavo Jezusovo in iz tega bomo spoznali, kako šne slave si mora želeti pravi kristjan. Pripravite se!

Razlaga.

Posvetni slavi in krasoti se nikakor ne primerja visokost in lepota nebeškega kraljestva. Jezus je hotel danes pokazati, da le sveta čednost v resnici povišuje in presega vse časne visokosti. Njegova danešnja slovesnost je obstajala v revščini in ponižnosti, v krotkosti in milosti.

Najprvo vidimo pri Kristusu prostovoljno revščino v največi meri. Nikdo ni bil še tako reven kakor Jezus, če tudi je bil Gospod nebes in zemlje. Revni so bili njegovi starši, reven je bil rojen, revščina je bila njegova vedna tovaršica, zato je sam rekel: „Ptice imajo svoje gnjezda — Sin človekov pa nima, kamur bi naslonil svojo glavo.“ Imel je samo eno obleko; terpel je lakoto in

žejo, mraz in vročino, živil se je le od miloščine dobrotnikov. Pa dragi moji, vse to je storil Jezus zavoljo nas prostovoljno, kakor sv. Pavelj Korinčanom piše: „Znana vam je milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, bil je bogat in je zaradi vas reven postal, da bi vi bogati postali.“

Jezus je bil tudi dalje poln največje ponižnosti. Nikoli ni iskal časti in slave, bil je najzadnji in najbolj so ga sovražili. Prostovoljno je terpel največje zasramovanje in zasmehovanje; iz gole ponižnosti se je dal pripeti na les sv. križa. In glejte! ravno danes obhaja Jezus slavo svoje revščine in ponižnosti. Razun potrebne obleke nima nič. Oslica ni njegova, ne vidi se na njem druzega kamenja, ne leskeče se v zlatu ali srebru, česar ne manjka posvetnim kraljem. Nima krone, ne kraljeve palice; ne spremljajo ga trume vojščakov, ampak ves ponižen je, pa vendar povišan črez nebo in zemljo; celo angelji se čudijo taki ponižnosti svojega večnega kralja.

Tudi vidimo danes veliko Jezusovo krotkost. Krotek je bil vse svoje življenje, kakor je že prerok Izaija od njega pre-rokoval in saj je tudi sam rekel: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi, jes vas bom polajšal; zadenite moj jarm in učite se od mene, zakaj jes sem krotek in iz serca ponižen, tako bodele mir našli svojim dušam.“ Čudapolna je bila njegova krotkost, s katero je voljno prenašal slabosti svojih učencev. Tudi ni godernjal zaradi sovražnih in krivih sodeb, pregrešnosti, nemarnosti, zaničevanja, sovraštva in obrekovanja. Najmanjše nevoščljivosti ni bilo nikoli pri njem in v vseh okoljščinah je ostal krotek in ponižen. Popolnoma pa je bila krotkost njegova v strašnem terpljenji in bridki smerti. On ni preklinjal, ko so ga drugi kleli; ni žugal, ko je terpel, enak jagnjatu ni odperl ust. In kaj je današnja slovesnost druzega, kakor slovesnost njegove vedne krotkosti? Glejte! jaha v tisto mesto, kateremu je vedno dobrote skazoval, katero ga bo pa nehvaležno črez šest dni umorilo. On gre v mesto svojih sovražnikov; pa ni razkačen, ne gleda s serditim očesom grozovitnih sovražnikov in nasprotnikov, ne žuga, ne kaznuje, tudi ni kot imeniten vojak ali kakor mogočen zmagovalec, kterega se vse boji. Nikakor ne! ampak On je sama krotkost, ne žuga z mečem svojim sovražnikom, ampak v roci derži le palmovo vejico, v znamenje da je prišel kot oznanjevalec miru in kakor kralj krotkosti. Njegovi učenci so brez orožja ter prepevajo Bogu čast in hvalo. Tako so se tedaj spolnile besede prerokove, ki se glasé: „Povejte hčeri Sionski: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotek sedé na oslici.“ Stem je Jezus bolj kakor vsak drugi kralj obhajal slovesnost s svojo krotkostjo. Še celo nedolžni otročiči so bili ginjeni po sv. Duhu in so s svojim nježnim glasom klicali: „Hosana!“ da so se spolnile besede sv. pisma: „Iz otročjih ust ti je hvala donela.“

Zadnjič je bil ta spreved Kristusov v mesto najlepše slavje

njegovega usmiljenja. Judovsko ljudstvo mu je bilo za vse do-
brote silno nevhvaležno. Jeruzalem ga ni hotel sprejeti za svojega
kralja; njegovi sovražniki so počeli vse, kar nevoščljivost, serd in
peklenska hudobija si le zmisлити more. Njih orožje je bila laž,
obrekovanje, preklinjevanje. Večkrat so ga že mislili umoriti, ravno
danes zopet so našli lepo priložnost, svojo hudobijo zveršiti, za-
torej so se danes tako posvetovali, kako bi ga le umorili? — Vse
to je bilo Jezusu znano; vedel je, da prej ne bojo mirovali, dokler
ga ne izdajo britki smerti na sramotnem križu. In danes gre v
to mesto kakor kralj Judovski; toda vse drugači, kakor kateri drugi
kralj, ki misli vse premagati in razdijati, potem pa se nad sovraž-
niki zmaščevati. O nikakor, nobene hudobne ali sovražne misli ni
v njegovem najčistejšem sercu; v njem ni družega kakor milost,
usmiljenje in odpuščanje. On je žalosten zaradi njih slepote in pri-
hodnjega pogina, ima danes le terden sklep, vse v njih rešenje
storiti, celo kri in življenje za nje darovati. Tako je bilo njegovo
presveto serce; ali vendar obšla ga je velika bridkost, ker po svoji
vsegavedočnosti mu je bilo znano, da bo za njegove sovražnike in
še veliko drugih zastonj. In s takimi bridkimi mislimi dospe na
oljsko goro, milo se ozira na mesto, in ganjen od serčne bridkosti,
začne grenke solze točiti, tako da se vsa množica čudi, ker bila
je pri sprevodu svojega kralja polna veselja. On pa z žalostnim
sercem milo zdihuje: „Jeruzalem, Jeruzalem, kolikokrat sem te
hotel spreobniti, pa nisi hotel.“ O kako je želel usmiljeni Zve-
ličar prebivalce Jeruzalemskega mesta pripeljati na pot pokore in
jih tako rešiti časne in večne nesreče. Pa zastonj! — Ko se je bil
Jezus tako zjokal nad mestom, popotuje dalje proti njemu, in ž
njegovega svetega obličja se leskeče le odpuščanje, milost in pre-
serčna žalost. — Tudi sedaj priča slavni sprevod, kako velika je
Jezusova ljubezen in neskončno njegovo usmiljenje. On najboljši
pastir, ki je prišel grešnike iskat in zveličat, ne misli sebi stor-
jenih krivic kaznovati, ampak le vedno dobrote skazuje in še celo
v smertni uri moli za svoje sovražnike. On v resnici danes obhaja
krasni in slovesni vhod v Jeruzalemsko mesto, ker sveti se le v milosti;
krasnejši je današnji vhod v Jeruzalemsko mesto, kakor marsi-
kterega kralja tega sveta. To je pravi in najlepši slovesni vhod.
Išči tudi ti kristjan slovesnih vhodov v poterpežljivosti, milosti in
usmiljenju.

Sklep.

Učimo se od milega Jezusa danes, svoje časti, visokosti in slo-
vesnosti ne iskati v bogastvu in lesku tega sveta, ampak veliko
več v revščini Jezusa Kristusa, le po tej vedno hrepenimo in nikar
ne navezujemo svojih serc na nečimerne in minljive reči. — Bodimo
ponižni in spoznajmo svoje hudobije, grešnost in nevrednost pred
vsemogočnim Bogom. — Nikar ne iščimo časti, ktera traja le ne-

koliko časa in hitro zgine, kakor dim v zračnih visočinah; marveč veselimo se, ako nas svet sovraži, preganja in hudo zoper nas govori, ker povem in zagotovim vas, da obilo bo potem naše veselje v nebesih. — Bodimo krotki, mirni, poterpežljivi. Bodimo usmiljeni, odpušajmo iz serca sovražnikom in živimo vedno v miru in ljubezni s prijatelji in sovražniki, z domačimi in tujci. Ker saj le tako bomo posnemali zglede, ktere je Kristus nam zapustil.

Tako iščimo dragi moji! svoje imenitnosti in slovesnosti. Veselimo se danes in prepevljajmo z učenci „hosana“ našemu Odrešeniku. Odprimo mu danes naša serca in tako naj bo le Jezus sam njih kralj in Gospod. In če to storimo, bomo tudi mi enkrat praznovali slovesni vhod, spremljevani od angeljev in svetnikov tje gori v nebeški Jeruzalem. Amen.

Pridiga za god sv. Jožefa.

(Spisal in pri sv. Jožefu pri Mariboru govoril Fr. Cvetko, l. 1842.)

„Jožef pa, njen mož, je bil pravičen.“
(Mat. 1, 19.)

Vvod.

Danes obhajamo v tej cerkvi god sv. Jožefa, mogočnega patrona Štajerske dežele. Mi ne kličemo sv. Jožefa samo v potrebah zdravega življenja na pomoč, ampak kedar smert svojo ledeno roko proti nam stegovati začne, tedaj se najrajši priprošnji sv. Jožefu priporočamo, ker je zavoljo svoje pravičnosti jako velik prijatelj božji. — Sv. Jožef je lahko poln zaupanja na nebeško kraljestvo umerl, ker je pravično živel. Če hočemo tudi mi, kakor sv. Jožef dobro umreti, moramo tudi po njegovem izgledu pravično živeti; in dobro umreti nam je še lažje, kakor je bilo za sv. Jožefa; ker sv. Jožef je samo izgled otroka Jezusa pred seboj imel, ker je poprej umerl, kakor je Jezus za odrešitelja nastopil in učiti začel, nam pa vseh tri in trideset let Kristusovega življenja, in tudi njegova rešna smert na križu cesto kaže, kako se moremo Bogu dopadljivo obnašati in priti v nebeško kraljestvo. Sv. Jožef se ni učil od umirajočega Jezusa umirati, mi pa vidimo učitelja najsvetejše smerti na pridganjei (prižnici) kervavega križa in se učimo od njega tolažljive besede: „Oče! v tvoje roke priporočim svojo dušo!“ — Sv. Jožefa je Jezus na smertni postelji samo z besedo oserčeval in mu samo s svojimi rokami stregel, nam pa na poslednjo uro s svojim sv. mesom in s svojo sveto kervjo na pomoč pride ter nam s tem daje zagotovljenje, da bomo skoz Njega na vse veke živeli. — O sveta, o srečna smert! če s am Gospod nebes in zemlje, če Gospod

našega življenja sam dušo v večnost spreva! Če se to zgodi, tedaj zgubi smert svoj žalec, grob svoj strah, in pekel se nima na dobček zanašati. Tako sveto in srečno pa le tisti človek umerje, ki je pred božjimi očmi pravičen. O gospodu Bogu pravijo preroki: „Njegov sedež je s pravičnostjo obdan;“ — o nas pa bi se moralo reči: „Naše življenje je s pravičnostjo obdano“.

Če sv. pismo hoče koga zavoljo posebno sv. življenja pohvaliti, tedaj reče: on je bil pravičen. Pravičen biti je tedaj najčastitljivejše in najzlahtnejše ime, katero človek zamore nositi; ime, ki vsa druga imena presega! Celo hudobnik se še pokliče z lepim imenom kristjan, ali imena pravičen si vendar ne upa vzeti. Najviši verh naše vrednosti in cene pred Bogom je tedaj naša lastna pravičnost.

Od koga drugega se hočemo učiti, kako visoko spoštovana je pri Bogu pravičnost, kakor od sv. Jožefa, ki je bil po danšnjem sv. evangelju pravičen pred Bogom in pred ljudmi. Premišljajmo zato:

1. Kakošno čast je dobil sv. Jožef zavoljo svoje pravičnosti že na zemlji?

2. Ktere čednosti so mu k tej pravičnosti pomagale?

Sv. Jožef! mi te iz vsega serca prosimo: gani ti s svojo priprošnje serce Tistega, kteremu si bil na zemlji krušni oče, naj vzbudi v nas stalno željo. Tebe v pravičnosti nasledovati. — V imenu Jezusa in Marije bodite na moje besede pripravljeni!

I. del.

Kakošno čast je sv. Jožef na zemlji dobil zavoljo svoje pravičnosti, pravi nam ljubeznjivi otrok, kterega sv. Jožef na svojih rokah derži. Zavoljo svoje pravičnosti je postal krušni oče božjega Sina, Jezusa Kristusa, in je za to povišan črez vse preroke, apostole in svetnike. Sv. Jožef je bil kraljevskega pokolenja iz Davidovega roda. Ali čeravno zdaj sv. Jožef zavoljo uboštva sekiro v rokah nosi v znamenje svojega stana, vendar je velko više povzdignjen kakor David, ki ima v rokah zlato kraljevsko palico; ker David je nekdanj pasel ovce svojega očeta, Jožef pa je varoval jagnje božje; — David je bil vojvoda kraljestva Izraelskega, Jezus pa je za roko vodil oblastnika nebes in zemlje. Sv. Janez kerstnik, ki je med vsemi od žene rojenimi za največjega starih prerokov poštovan, je smel samo s perstom na Jezusa Kristusa kazati; Jožef pa se je vsega Zveličarjevega tela dotikal, ker je Jezusove rokice s svojimi rokami grel, in Jezusovo glavico na svoje persi pritiskal. — Stari Simeon se je za najsrečnejšega na zemlji rajtal, ker je vreden bil enkrat Jezusa videti in na svoje naročje vzeti. Kdo tedaj more tisto veselje poprijeti, katero sta božji otrok in krušni oče do

en drugega občutila, ko je sinek vsak den očetov šinjak (vrat) obinjeval (objemal) in se mu z nebeško ljubeznijo radoval? O lahko breme! o sladki jarem! Ta teža je sv. Jožefa vsikdar s srcem v nebesa vzdigovala. — Sv. Janez evangelist, ljubljeni prijatelj Jezusa Kristusa, je smel pri zadnji večerji na persih Zveličarjevih sloneti. Po pravici, velika čast! Ali sv. Jožef si je še zdaj večje časti zavžil, ker Jezus, ki si je od vekomaj v krilu nebeškega Očeta počival, si je zdaj vsak den počival na krilu svojega krušnega očeta sv. Jožefa.

Sv. Pavelj, ta odebrana posoda božja, in vsi drugi apostoli so nesli križem sveta evangelijsko besedo; ali sv. Jožef je večno Besedo, ki je meso postala, nesel v egiptovsko deželo, ter je na tak način bil poprej apostelj prave vere, kakor so sv. Peter, Andrej in drugi Kristusovi učenci na ta posel (na to delo) le misliti mogli. Še današnji den se kaže v egiptovski deželi tisto drevo, pod katerim si je po starem poročilu sv. Jožef z Marijo počival, ko je z Jezusom v Egiptet pribežal; tudi se še kaže po tistem starem poročilu tisti potok, iz katerega sta sv. Jožef in Marija pila, dokler sta bila v egiptovski deželi in v katerem je sv. mati božje dete vmivala. Ti spomini so se obdržali kristjanom, naj jih poterjujejo v veri, — Turkom pa, naj jih spominjajo velike prigodbe.

Poprek ali kratko: aposteljni so le tri leta bili v Kristusovem tovarštvu, sv. Jožef pa je bil tisti, ki je prihod Sina božjega na to zemljo z angelji vred obhajal, častil in od tistega časa z začudenjem gledal, kako je otrok Jezus obiljeval (rastel) na starosti, na modrosti, na milosti in na dopadenju pred Bogom in pred ljudmi. — Sv. Jožef je bil tisti, ki je dobil od Boga posebno pravico, božjemu Sinu ime priložiti. Tako mu namreč Bog zapove: „Marija bo sina porodila in imenuj njegovo ime Jezus.“ — Sv. Jožef je bil tisti, kteremu se je, ker je bil pravičen, skrivnostna roža, Devica Marija, sneha (nevesta) sv. Duha, za ženo dala, naj bi s svojo pravičnostjo njeno nedolžno samodruštvo zakril. Zato pravi sv. Avguštin: „Jožefu se je razodela resnica večne skrivnosti, ker ste v njegovem srcu prednje mesto imele ljubezen in pravica.“ — Sv. Jožef je bil tisti, kteremu se je Jezus edino v domanjih opraviilih podučevati dal, On, ki je na zemljo prišel, da bi vse ljudi učil. Zato pa pravi sv. Bernard: „Da je človek Bogu zapovedoval, je visokost brez mere, in da je Bog človeku pokoren bil, je ponižnost brez enakosti.“ — Nobenemu svetskemu oblastniku, nobenemu učenemu, modremu možu, nobenemu bogatcu se Jezus ni dal hraniti; iz trudnih rok pravičnega Jožefa pa je rad kruh jemal. — Vsi aposteljni, vsi preroki in mučenci, vsi svetniki poprek so bili pod Jezusovo oblastjo, ali vendar se je Jezus na zemlji v človeški podobi rad pod oblast sv. Jožefa podal, ker je bil ta pravičen. — Siromaška hiša sv. Jožefa v mestu Nazaretu je bila zdaj Jezusov nebeški prebitek, in Jožef, katerega je Bog za gospo-

darja svoje svete hiše postavil, je imel delež pri tistem počestvenju, ktereга je Jezus svojemu nebeškemu Očetu dolžen bil, in tudi skazoval.

Jožef je Jezusa in njegovo mater Marijo v vseh nevarščinah, naj so bile v Nazaretu ali indi (kje drugod) zvesto branil, in v potrebah s težkim delom oskerboval. On je tisto telo sitil, ki se je na križu darovalo in s svojo kervjo grehe vsega sveta umilo. — Koliko zahvale si tedaj sv. Jožef od nas zasluži! Kolikega plačila je v nebesih vreden! Kristus sam pravi, da tisti, ki so v njegovem imenu lačne nasitovali, žejne napajali, nage oblačili itd. ne bodo v nebesih svojega plačila zamudili. Koliko plačilo je tedaj pač božji Sin svojemu krušnemu očetu v nebesih dal! — Sv. Jožef je bil v svojem življenju na zemlji vedno blizo vseomogočnega Zveličarja; sv. Jožef mora tudi zdaj v nebesih blizo Jezusa naš mogočni priprošnik biti. Ko je Jožef, sin očaka Jakoba, v egiptovski deželi bil povzdignjen za kraljevega namestnika, odgovoril je kralj vsakemu, ki ga je za kaj prosil: „Idi k Jožefu, in kar bo on rekel, to včini (stori).“

Idi zato, keršanska duša! idi rada in večkrat sv. Jožefa za pomoč prosit, ali potem moraš tudi tisto storiti, kar ti bo naročil.

Zdaj pa še poglejmo, kaj nam sv. Jožef naroča? On nam naroča tiste čednosti nasledovati, ktere so njemu k pravičnosti pomagale. Od teh čednosti pa v

II. delu.

Kaj je sv. Jožefu k tako veliki pravičnosti pomagalo, pravi nam lilija, ktero v svojih rokah derži. — Lilija pomenja devišstvo, čistost; ali ona pomenja tudi poprek vse čednosti, ker nedolžni, čisti ljudje imajo od vseh reči dobre in svete misli, in so tedaj tudi v vsakem djanju in nehanju pred Bogom pravični.

Sv. Jožef je bil vseh čednosti poln, zato se kakor njegova tovaršica, Devica Marija, tudi sme imenovati: „ogledalo pravice“.

Poglejmo danes v to ogledalo; v njem bomo najpoprej zagledali tri božje čednosti, ki se med drugimi nad sv. Jožefom posebno leskečejo.

1. Abraham je veroval, pravi sv. pismo, in je pravičen postal; tako je tedaj vera začetek pravičnosti. — Kakor berž je angelj sv. Jožefu rekel: „Ne boj se Marije za ženo vzeti, ker je od sv. Duha spočela“; je takoj storil po angelovih besedah. Glej, živo vero sv. Jožefa! — On ne poprašuje, kako bi to mogoče bilo, da bi Marija od sv. Duha spočela; on le posluša na zapoved božjo; veruje in po svoje veri včini (stori). — Ali je naša vera tudi tako terdna, kakor je bila vera sv. Jožefa? Nekteri med nami imajo le tako dolgo pravo vero, dokler se njim vse po željah navda

in godi, ob času nesreče pa pravo vero na stran denejo in se ali celo izneverijo ali krive vere na pomoč jemljejo; n. pr. Eni verujejo, da Bog vse dobro ravna; pa to le tako dolgo verujejo, dokler so lepo zdravi, ko pa so bolni, čez vse mermrajo. — Drugi menijo, da prav po svoji veri živijo, če samo manjše in lažje zapovedi sv. vere spolnujejo; ali ko je potreba samega sebe zatajevati, sovražnike ljubiti, težek križ nositi, siromaštvo, preganjanje, ogovarjanje, hudo voljo zakonskega tovariša potrpeljivo prenašati, tedaj oni vero pustijo in se zaderžijo, kakor pagani (ajdije), ki od Kristusove vere niso ničesa čuli. — Poslušaj, ljubljeno keršansko ljudstvo! kaj nam pravijo stara pisma o stalni veri nekega kristjana starinskega časa, z imenom Svenes. Ta keršanski mož je imel razun drugega bogastva tisuč hlapcev v službi. Perzijanski kralj Varanes, pod katerim je stanoval, je keršansko vero jako čertil ter je v l. 420 po Kristusovem rojstvu Svenesa pred se poklical in ga vprašal rekoč: „Kteri med vsemi tvojimi hlapci je najlažši (slabši)?“ Ko je Svenes najlažšega hlapca imenoval, zapove mu kralj Varanes, naj bi Svenes sam z vsemi drugimi hlapci vred temu lagodnjaku (hudobnežu) služil ter se mu Svenesova mlada in lepa žena po sili pridružila. Ne res, to je bila velika skušnjava! Ali Svenes se v svoji veri ne da omajati; on rajši vse bogastvo zgubi, on se rajši od ljubljenih žene loči, on rajši hlapec svojega hlapca postane, kakor da bi se Kristusu odpovedal. — Tako stalna ali stanovitna bi morala biti tudi nas vseh vera. Kdor Kristusovi besedi ne veruje, ima slepo in bolno dušo, in ne more Bogu dopasti. Le prava vera je tisto svitlo oko, ki Boga prav spozna. Zato so tudi tisti, ki imajo največ vere na Kristusa, najzadovoljniji in najvernejši ljudje. — Sv. Jožef! ti mož stanovitne vere, prosi za nas, da bo luč prave vere v nas močno in noter do kraja našega življenja svetila.

2. Kakor je bila vera sv. Jožefa terdna, tako je bilo tudi veliko njegovo upanje na Gospoda Boga. — Kolikokrat je sv. Jožef Devico Marijo v njenem samodruštvu pogledal, mislil si je: Ona je odrešiteljev živi tempelj. Ko je Jezus rojen bil, videl je sv. Jožef v svojem upanju že, kako se od njegove siromaške hišice že opira in nadelava cesta v zaperti paradiž. Kar so vsi pravični ljudje, vsi preroki starega zakona pri spominu na Mesija v svojih srcih veselega občutili, vse tisto se je naenkrat tudi v Jožefovem sercu gibalo, ko je prvičkrat božjega otroka na svoje roke vzel. Njega ni zmotila Kristusova človeška podoba, on je v svojem krušnem otroku odrešitelja molil, on je vse težave rad prenašal, da bi Njega obvaroval, ki je zavoljo odrešenja vsega sveta na zemljo prišel. — Smo mi tudi tolikega zaupanja? Le obstojmo resnico! Čeravno se nam božje obljube iz vseh predganje oznanujejo, mi ostanemo vendar merzlega serca. — Sv. Jožef, potrdi ti naše upanje!

3. Kjer je terdna vera in veliko upanje, tam je tudi globoko

vkoreninjena in vroča ljubezen najti; taka ljubezen, ki se v dobrih delih prikazuje. — Sv. Jožef je bil tudi poln ljubezni. Le zmislimo si na to, kar nam danešnje sv. evangelje od njega pravi rekoč: „Jožef pa, Marijin mož, ker je bil pravičen, je ni hotel razglasiti, ampak si je naprej vzel, jo na tihem zapustiti.“ Takošno je sv. Jožefa serce! Ono ljubi, ker je pravično, ljubi, če ravno se mu krivica zdi ali res skaže. — Jožef noče svoje žene očitno razglasiti, išče na pohlevni način zakriti, zakaj zakriti — ker ljubi, — ker Marijo zavoljo Bega ljubi. — O da bi se vsi zakonski ljudje od sv. Jožefa keršanske ljubezni učili, kako zadovoljnije bi med seboj živeli! — O, da bi se nemirni ljudje večkrat zmišljevali na pohlevno zadržanje sv. Jožefa, tedaj ne bi si tako pogostoma oponašali in preklinjali in tako srečnega mira ne bi motili ali kalili!

Ali kje je imela ljubezen sv. Jožefa svojo korenino? Ne išči je na zemlji. Ta ljubezen je iz božjega serca izvirala v Jožefovo serce, in v božje serce drugoč vse nazaj peljala ali navajala. Jožef je bil vedno poln ljubezni, naj je molil, naj je delal, naj je govoril, — naj je bil doma ali v tempelju, sam ali pri drugih ljudeh. O, kako veselo je tedaj moralo biti v Jožefovi hiši! — Če je Jožef delal, in sta bila mati in sv. otrok poleg njega, govoril je Jožef ž njima od ljubezni nebeškega Očeta, ki je sklenil, svojo jezo potolažiti, svet z milostjo obdarovati in mu drugič nebesa odpreti, — govoril je od smilečnosti božje, ki je večja, kakor božja pravičnost. — Če je bil Jožef truden od dela, se je s tem tolažil: Moje delo pomaga tistemu, ki bo doveršil težavno delo odrešenja sveta. — Ljubezen nebeškega Očeta je bila sv. Jožefu vedno na mislih. Ogenj ne more drugači, ogenj mora goreti in ljubezen mora govoriti in rada od ljubezni govori.

In če sv. Jožef ni delal in ne govoril, gledal je v Jezusovem sercu ljubezen — katero ljubezen? Ljubezen do uboštva, ljubezen do terpljenja, ljubezen do ponižnosti in krotkosti, ljubezen do vseh ljudi, tudi do sovražnikov, največjo ljubezen pa do Bega Očeta. — Toliko samega lepega, toliko samega dobrega in svetega se nikjer ni videlo, se nikjer ni čulo, kakor v Jožefovi hiši, kjer se je najrajši le od ljubezni govorilo in iz ljubezni vse opravljalo. — Sv. Jožef! uči ti nas z našimi bližnjimi ljubeznjivo živeti, in tudi s pravo ljubeznijo Bogu služiti!

Iz vere, upanja in ljubezni pa pride vsakokrat voljna pokorščina. Tudi v tej čednosti je bil sv. Jožef popolnoma. — Angelj mu reče: „Vzemi Marijo k sebi!“ On je pokoren. — Cesar Avgust zapoveda: „Idi v Betlehem in daj se z Marijo popisati.“ On gre. — Postava Mojzesova zapoveda: „Idi na den očiščenja z Marijo v tempelj in sineka Gospodu daruj.“ On stori to brez pomude. — Angelj Gospodov mu v egiptovski deželi naroči: „Idi z otrokom in ž njegovo materjo nazaj na Izraeljsko.“ On je hitro

voljen. — O koliko zapovedi! Zapovedi angeljske, zapovedi cesarjeve, zapovedi Mojzesove postave, zapovedi božje, — vendar sv. Jožef nobene ne opusti, on je vsikdar pokoren. — In mi? Koliko izgovorov imamo? Joj nam! Joj nam!

Poglejmo na ponižnost sv. Jožefa. — Gospod nebes in zemlje stanuje kot otrok v njegovi hiši; ali ta ne bi bil pri njem stana vzel, ko bi se bil Jožef s svojim kraljevskim pokolenjem kedaj počutil in ko bi bil svojo sekiro zavoljo zlahtnega rodu na stran djal. Pa ravno zato mu sekira večo čast prinaša, kakor zlata kraljevska palica.

Premislimo sv. Jožefa poterpežljivost in pohlevnost. — Glej, keršanski človek! sv. Jožefa žulnate noge na cesti v Betlehem, v egiptovsko deželo in nazaj v Nazaret, pa on ne merimra. Pri delu mu stojijo na čelu vroče srage, on pa vse voljno stori. S poterpežljivostjo premaga težavo siromaštva. — V Betlehemu se mu stanovanje ne privoli; on mora v hlevcu prebivati, ali za to ne reče žale besede. — Herodovi hlapci pridejo s kervoločnimi meči v Betlehem in Jezusa iščejo. Jožef more ž njim bežati, ali on sovražniku Herodu ne želi hudega. — Krušni oče božjega Sina je tudi pohleven. Kakošen pa si ti, kazni vredni grešnik? Kakošen, če ti kaka mala troha na vskriž pride, ali te bližnji le z besedo razžali? — Terpeti moramo, tako nam je že od Boga odločeno, ali sv. Peter še nas opominja rekoč: „Če je božja volja, da moramo terpeti, terpimo rajši pravični, kakor krivični.“ Če bomo pohlevni, ne bomo se prenaglili in tudi ne bomo krivice delali.

Sv. Jožef je tudi za gospodarje lep izgled. — On je bil vedno pri svojem delu z lesom. Marija pa je bila skerbna hišna gospodinja, in Jezus kot pokoren sin je obema pomagal. — Išči keršanska duša, sedajni čas nekatere gospodarje in očete? V njihovi hiši in pri njihovem delu jih zastonj iščeš. — Išči današnji den nekatere matere in gospodinje! Povsod indi (drugod) jih moreš najti, posebno po nedeljah in praznikih, le ne pri njihovih otrocih in pri njihovih opravilih. — Išči nekatere otroke; zvekšine (večidel) jih boš našel med malopridnimi tovarši na bodikakih krajih. — Kakor sta sv. Jožef in Marija Jezusa z bogaboječimi besedami in svetimi izgledi odhranjala (izrejala), tako bi morali vsi keršanski stariši svoje otroke za nebesa odhranjati ali odrejati. Ali kje so današnji den otroci, ki bi bili sramežljivi, pokorni in bogaboječi? Njihovo število je majhno. Joj nam! joj nam!

Toda če bi jes hotel vse lepe lastnosti in čednosti sv. Jožefa imenovati, moralo bi mi tudi mogoče biti, vse zaklade milosti božje razodeti. Jes vam torej hočem še le eno čednost na njem pokazati, in posebno priporočiti. Sv. Jožef je zdaj svojo sekiro na stran djal, in mesto sekire mu je keršanska cerkev lilijo v roke djala. Vi veste, da nam lilija pomenja čistost in sramežljivost. Ali mnogim ljudem sedanjega časa ta roža ni po volji;

oni je ne ljubijo. Od tistega časa, ko se greh nečistosti tudi od naprejpostavljenih oblastnikov zagovarja; — od tistega časa, ko se božja služba sme brez straha opuščati in zaničevati: — od tistega časa, ko nekteri ljudje menijo, da duhovnikom niso pokorščine dolžni, — od tistega časa pri nekterih ljudeh tudi lilija, cvetlica nedolžnosti najde malo dopadenja. Naši razuzdanci se sv. Jožefa sekire menje bojijo, kakor nedolžne lilije, ali vendar je ta lilija ostra sekira za njihovo vest in njen duh opominja razuzdance na močni sopuh peklenskega smrada.

Stotine kristjanov zdaj v tej cerkvi stojijo; ali božje oko morebiti med nami le malo takih odbranih vidi, ki bi enkrat, ko bodo pri vratih pravične večnosti palico svojega potovanja na zemlji od sebe djali, lilijo nedolžnosti od sv. Jožefa v roke dobili.

Čista je bila zaveza zakonska med sv. Jožefom in med Marijo. Čistost je sv. Jožef Mariji ponujal, ko jo je za sneho (nevesto) prosil, čistost je Marija Jožefu v zakon prinesla. Čistost zedinila vsakega pravega mladenča z Devico Marijo in vsako pravo deklico s sv. Jožefom. Vprašajmo se v sedanjem trenutku, ali smo še tovarštva teh svetih oseb vredni ali ne? — Samota, molitev, post in pokorščina se sedanji čas rada zametuje in za tega voljo je poleg slabega mesa tudi duh slab. Draga mladina! varuj si lilijo nedolžnosti. Vam pa, katerim se je lilija nedolžnosti že osipala, vam naj cveti roža pokore, roža Kristusovega terpljenja, in čeravno Jožefove in Marijine čistosti več ne morete doseči, prizadevajte si vsaj čistost Marije Magdalene si pridobiti, tedaj vam bo katoliška cerkev mesto lilije oljko v znamenje zmage črez greh sporočila.

Sklep.

Tako torej stoji zdaj sv. Jožef pred nami kot pravičen mož in skerben krušni oče Jezusa Kristusa, in kot velik izgled vseh keršanskih popolnosti. Ali čeravno je bil sv. Jožef pravičen, moral se je tudi on smerti vdati. Katoliška cerkev nam sv. Jožefa na smertni postelji tako kaže: Na eni strani stoji najsvetejša žena in mati Devica Marija, na drugi strani stoji najsvetejši krušni Sin Jezus Kristus. O pogled poln tolažbe!! Večni Sin živega Boga in mati vseh kristjanov poleg umirajočega Jožefa! In sv. Duha, kakor da bi sv. Jožefa hvalil, da je sv. sneho (nevesto) Devico Marijo tako obvaroval, obsenči Jožefovo obličje s svojimi perutami in ga z nebeško tolažbo hladi. In tako umerje sv. Jožef v rokah Jezusovih in Device Marije.

Zdaj so Jezus, Marija in sv. Jožef v nebesih, in tudi mi si moramo tje želeči. V nebesa pa nam cesto kaže sv. evangelje, sv. cerkev in naši angelji varhi nas na tej cesti branijo. Kristus nam za popotni živež podaje svoje meso in svojo kri. Poslušujmo se tega in če nas vendar strahi prijemljejo, ko pridemo

pred vrata strahovite večnosti, zakličimo: Jezus, Marija in sv. Jožef, in oni bodo nas v svoje veselje vzeli, če smo le čisti ali prav spokorjeni iz tega sveta šli. Amen.

Pridiga za god včlovečenja Sina božjega in oznanjenja devici materi Mariji.

(Homilija; gov. — f—.)

„Angelj Gabrielj je bil od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nacaret, k devici, — kateri je bilo ime Marija.“
(Luk. 1, 26)

V v o d.

Danes obhajamo spomin tistega imenitnega dne, o katerem je Marija Jezusa spočela od svetega Duha. To veliko skrivnost nam sveta cerkev vsak dan trikrat postavlja pred oči, kedar nas zjutraj, opoldne in zvečer sklicuje. „Angeljevo česčenje“ moliti; seosebno pa nas z današnjim praznikom budi, Boga hvaliti in zahvaliti za Jezusovo včlovečenje.

Imeniten je že začetek današnjega svetega evangelija: „Angelj Gabrijelj je bil od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nacaret, k devici, zaročeni možu, kteremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija“. Le pomislite: Kdo je bil poslan? Poslan ni bil kak prerok, ali bogoljuben očak, ali kak drug pravičen človek, ampak poslan je bil angelj, in sicer angelj višje verste, ter verhangelj Gabrijelj, čigar ime po naše pomenja: „Moč božja. Od koga je bil poslan? Poslan ni bil od kakega pozemeljskega kralja, ampak od nebeškega kralja; ne od kakega človeka ali angelja, temveč od večnega, vsemogočnega Boga. In kam je bil ta angelj poslan? Ne v Jeruzalem, imenitno in prvo mesto Judovske zemlje, ampak v Nacaret, malo mestice Galilejske dežele: ni bil poslan do kake kraljeve hčere Herodove, ki je v veličastnem dvoru stanovala, ampak do uboge device Marije, ktera je bila zaročena revnemu tesarju Jožefu, in je prebivala v borni, mali hišici. Nedorčnost in bogaboječnost namreč je Bogu seosebno ljuba in draga, in nedolžna in bogaboječa je Marija bila, toraj jo je Bog obiskal in poveljčal.

Kakošno sporočilo pa je angelj Mariji prinesel in kaj mu je Marija odgovorila na njegovo oznanjenje? Na to dvojno vpraševanje bote danes odgovor dobili.

Razlaga.

1. Kaj je angelj božji govoril?

Angeljevo govorjenje obstoji iz treh stavkov: prvi stavek zapopada pozdravljenje; drugi stavek ima v sebi sporočilo ali oznanjenje, katerega je angelj Mariji prinesel; tretji stavek pa hrani v sebi, razvozljanje ali razrešenje nekega dvoma, katerega je Marija imela.

a) Prvi stavek angeljevega govorjenja je ta le: Kedar je angelj k Mariji prišel, jej je rekel: „Češčena, milosti polna; Gospod je s teboj; blažena si med ženami!“ S temi besedami dobiva Marija trojno, nenavadno čast. Prvo počeščenje jej doteka v ozir nje same iz tistih besed: „Češčena, milosti polna.“ Te besede pomenjajo: Ti si najsvetejša zmed vseh stvari; ti si zavoljo svojega nedolžnega zaderžanja in zavoljo svojega čistega življenja zaklad vseh čednost. — Drugo počeščenje, počeščenje v ozir Boga, je zapopadeno v besedah: „Gospod je s teboj,“ to je: Gospod Bog te ljubi, te varuje in vodi; Gospod je s teboj, in prebiva v tebi in njegov Duh te vodi v vsem tvojem djanju in nehanju. — Tretje počeščenje, ter počeščenje v ozir drugih ljudi se znajde v besedah: „Blažena si med ženami,“ to je: Ti si bolj oblagrovana, kakor vse druge žene, ti si nad vse druge povzdignjena in poveljučana. — Ravno to tudi mi izrekujemo, kedarkoli Marijo pozdravljamo v „Češčenasmariji“ z angeljevimi besedami. Za tega voljo pa tudi te besede vsegdar pazno izgovarjajmo in pobožno, kakor jih je angelj Gospodov sam prvi izgovoril na današnji den.

b) Drugi stavek angeljevega govorjenja obstoji v sporočilu ali oznanjenju, katerega je angelj Mariji sporočal, rekoč: „Ne boj se, Marija, ker milost si našla pri Bogu. Glej! spočela boš v svojem telesu in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan, in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomej, in njegovega kraljestva ne bo konca.“

V tem stavku angeljevega govorjenja je skorej toliko čudežev, kolikor besed; zakaj te besede angeljeve zapopadajo skoraj sama božja prerokovanja. Prerok Izaija (7, 14.) je prerokoval, rekoč: „Glej! devica bo spočela in rodila sina; njegovo ime bo Emanuel to je: Bog z nami.“ (Mat. 1, 23.) To prerokovanje se zdaj popolnoma zgeršuje, kedar Marija, prečista devica spočne tistega, katerega bo ob njegovem rojstvu imenovala Jezusa, kar je toliko kakor Zveličar, ki je zares pravi Emanuel, to je: „Bog z nami,“ ki kar Bog našo človeško natoro nase vzame, in se vsega za nas daruje. — Kralju Davidu je Bog sam obljubil naslednika iz njegovega zaroda, „katerega bodo molili vsi kralji in vsi rodovi na zemlji.“ (Ps. 11, 11.) In angelj je rekel Mariji, da bo Sin, katerega bo danes

spočela, „velik, in Sin Najvišega imenovan.“ In ali se ne spolnuje to prerokovanje prav resnično clo pred našimi očmi, ko vidimo, da se vsi keršanski kralji in poglavarji in vsa keršanska ljudstva vklanajo pred imenom Jezusa, božjega Sina? — In kaj pa to pomenja, da se Sinu, kterega bo Marija rodila, obeta sedež Davidov, kraljevanje v hiši Jakobovi in večno kraljestvo? Sedež Davidov je tron Davidov, na katerem je sedel, dokler je kraljeval; hiša Jakobova je ves Jakobov zarod, izvoljeno ljudstvo, kteremu se v novi zavezi prištevajo vsi verni kristjani vseh narodov in rodov. (Rimlj. 9, 24—29.) Kraljestvo Kristusovo je njegova sveta cerkev tukaj na zemlji in zbirališče svetnikov tamkaj v nebesih.“ (Dan. 2, 44.) Besede angeljeve tedaj pomenjajo: „Kakor je David v zarodu Abrahamovem imel pozemeljsko kraljestvo, tako bo tudi Jezus, čigar kraljestvo ni pozemeljsko kraljestvo, vterdil večno kraljestvo, v kterem bo nad vsemi pravimi Abrahamovimi otroki, ter nad vsemi vernimi kristjani kraljeval do konca sveta, kraljeval clo na vse vekomaj tam gori v nebesih.

Ali vidite tedaj, ljubi moji! kako imeniten dan je današnji dan? Na današnji dan je bilo Jezusovo ime pervikrat izgovorjeno, in sicer po angelju Gospodovem; danes se je prav za prav začelo kraljestvo Kristusovo in keršanska vera; danes je Bog sam postal človek, danes je Marija postala mati Jezusova, mi pa smo postali bratje Jezusovi in božji otroci ravno zato, ker je Marija postala božja mati. Kdor za vse to Bogu nobene hvale ne ve, kdor za vse to Marije ne časti, kdor kar kristjan vse to sicer veruje, vendar pa trezno, pravično in bogoljubno ne živi, ni vreden prelepega imena, „kristjan.“ — Pa še nekaj je angelj Mariji povedal:

c) Tretji stavek angeljevega govorjenja: „Sveti Duh bo prišel v te, in moč Najvišega te bo obsenčila; in za tega voljo bo Sveto, ktero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji. In glej! Elizabeta, tvoja teta, je tudi spočela sina v svoji starosti, in ta mesec je že šesti tiste, ktera je imenovana nerodovitna, ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“ S temi besedami je angelj Mariji vzel njen strah, kateri jo je prevzel s tem, da ni mogla zapopasti, kako da bi zamogla mati božja postati, in vendar ne zgubiti devištva, kterega je bila že davno poprej Bogu zaobljubila. Razodel jej je, da božjega Sina ne bo spočela po navadnem natornem potu, temveč po čeznatornem, skrivnostipolnem potu od samega svetega Duha; in da bo tedaj mati postala, in vendar le devica ostala. Povedal jej je, da sveto dete, kterega bo ona rodila, ne bo kak navaden človeški otrok, ampak da bo božji Sin. Nanzanal jej je, da bo tudi njena priletna teta Elizabeta kmalo sina povila po posebni milosti božji. Razpodil jej je spred duše vse dvome, ter je pristavil: „Pri Bogu ni nemogoča nobena reč!“ — O kako sveta in nezapopadljiva skrivnost je skrivnost včlovečenja

Sina božjega! Kedar jo premišljujemo, prisiljeni smo, jo s svetim spoštovanjem moliti in s svetim veseljem občudovati, akoravno je ne zapopademo. Kakor je Bog Adama iz zemlje vstvaril, in Evo iz Adamovega rebra, mu tudi nemogoče ni, svojega edinega Sina po nadnatornem potu ogerniti s človeško natoro. „Pri Bogu ni nemogoča nobena reč“. Ta beseda angeljeva nam mora v verskih resnicah vse dvome razpoditi, in v križih in težavah naše upanje podpirati in množiti. „Pri Bogu ni nemogoča nobena reč“; kar je Bog razodel, moramo torej verovati, akoravno tega ne zapopada noben človeški um; in v Boga moramo zaupati tudi takrat, kedar nam že noben človek več ne more pomagati.

2. Kaj je Marija odgovorila angelju?

Premišljevali smo dosihmalo trojni angeljev ogovor, premišljujemo zdaj še trojni Marijini odgovor, katerega je angelju dala na njegovo trojno besedo: prvi Marijini odgovor nam bo na znanje dal njeno ponižnost, drugi odgovor njeno čistost, tretji odgovor pa njeno pokorščino.

a) Prvi angeljevi besedi, ter prelepemu angeljevemu pozdravljevanju je preblazena devica odgovarjala le v mislih. „Ko je ona to (angeljevo pozdravljenje) slišala, prestrašila se je nad njegovim govorjenjem, in je mislila, kakošno bi bilo to pozdravljenje.“ Eva, naša prva mati, se ni prestrašila, ko jo je hudoben angelj, ter hudi duh v podobi kače ogovoril; Marija pa se je prestrašila in se zavzela, ko jo je pozdravljial angelj, žareč od nebeške nedolžnosti! — Eva se je kar nepremišljeno s satanom spustila v nadaljni pogovor: Marija pa je molčala, kedar jo je angelj Gabrijelj hvalil in poveličeval, „in je sama med seboj premišljevala, kakošno bi bilo to pozdravljenje.“ — Evi je bila prav vseč in po volji beseda satanova, ki jej je pravil, da bo Bogu enaka, ako bo jedla sad prepovedanega drevesa: Marija pa se je nevredno imela tolikega počeščenja, ki ga je angelj izgovoril, kedar je k njej v hišico stopil. Tako tedaj je Eva s radovednostjo in napuhom sebe in nas vse v greh pripravila: Marija pa je s svojo bogoljubnostjo in svojo ponižnostjo sebi in nam milost zadobila pri Bogu: „Gospod se je ozerl na nizkost svoje dekle.“ Ljubi farmani! sosebnost vi, mladi ljudje! ne posnemajte Eve in njenega napuha, temveč posnemajte preblazeno devico Marijo in njeno ponižnost. Napuhu je padec za petami; ponižnost pa vas bo padca obvarovala, in vam ohranila vašo nedolžnost.

b) Zdaj pa prečista devica odpre svoja usta. Angelj je komaj spregovoril, ter rekel: „Spočela boš v svojem telesu, in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik, in Sin Najvišega imenovan . . .“ že mu Marija seže v besedo, in pravi: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam?“ O občudovanja vredna čistost; Marija je sicer moža že imela, vendar pa je rekla: „Moža

ne poznam.“ Bila je sicer svetemu Jožefu zaročena; pa je hotla v vednem devištvu ž njim živeti. Nad njo se razgledujte, ne le mladenči in dekleta, ampak tudi vsi možje in vse žene! — Marija je hotla po deviško živeti v deželi, v kateri so si žene v nečast štele nerodovitnost! Marija je hotla v devištvu živeti. O tistem času, o katerem vedno devištvo ni še bilo nasvetovano po nobenem evangeliju, ni še bilo priporočano po nobenem apostolskem listu, ni še bilo posvečeno po nobenem zgledu svetnikom. Marija je hotla po deviško živeti med ljudstvom, med katerim je vsaka pobožna hči priserčno želela, da bi bila mati postala, ker je bilo znano, da iz njihovega zaroda bo rojen Zveličar sveta! Zdaj Bog sam po svojem angelju Marijo pokliče, da bi postala mati Zveličarjeva, in ona pravi: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam?“ Marija teh besed ni govorila, kakor bi preslabo vero imela, ali kakor da bi dvomila nad mogočnostjo tega, kar jej je angelj povedal; zakaj sveto evangelje govori od nje te-le besede: „Blagor ti, ker si verovala.“ Marija je te besede govorila le iz skrbni za svojo deviško čistost, ker se je bala, da bi svojega devištva ne zgubila s tim, da bi sina rodila, in ko bi ta sin bil clo Sin Najvišega. Prečista devica bi rajši božja mati ne bila postala, kakor pa da bi bila nezvesta postala svoji obljubi, po kateri se je v vedno devištvo zavezala. Take misli je Mariji gotovo navdihoval le sam sveti Duh, ki nikakove drugačne neveste ni hotel imeti razun najčistejše device. Bog in Marija tedaj sveto čistost obrajtata nad vse drugo: mi pa Boga ljubimo iz celega serca, in za Bogom nam nihče ni ljubši memo Marije, prečiste device: toraj moramo tudi sveto čistost nad vse drugo spoštovati, in se skerbno varovati, da se — naj se že znajdemo ali v zakonskem ali samskem stanu — nikdar ne pregrešimo zoper sveto čistost ne v mislih, ne z besedami, ne z djanjem; zakaj nečistniki nikakor ne morejo dopasti niti Bogu niti Mariji!

c) Ko je Marija po angelju zvedela, da bo le od svetega Duha spočela, ter po skrivnostipolnem potu mati postala, in vendar le devica ostala, vdala se je v sveto božjo voljo, in je djala: „Glej! dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Marija je verovala, da je vsemogočnemu Bogu vse mogoče. Marija je bila zares vse zvestejša služabnica božja, kakor pa Eva. Eva se je dala hudemu duhu zapeljati v nepokorščino do Boga, in ni spolnovala zapovedi, ktero jej je bil Bog dal: Marija pa je ubogala dobrega angelja, in je storila, kar je Bog od nje tirjal. Rekla je: „Glej! dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.“ Čujte! tista, ktera je bila ravnokar izvoljena v mater božjo, se imenuje deklo Gospodovo; tista, ktera je bila namenjena kraljevati kar kraljica nebes in zemlje, želi le služiti in pokorna biti! — Keršanski hlapci in deklet, keršanski otroci in vsi podložni, učite se od Marije podložni in pokorni biti svojim gospodarjem, svojim staršem, svojim gosposkam. Skazujte jim pokorščino zavoljo Boga; skazujte pa po-

korščino tudi samemu Bogu. Prizadevajte si, kedar molite in za Marijo izgovarjajte prelepe besede: „Glej! služabnik, služabnica sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi,“ da tudi tako živite, kakor molite! Amen.

Šmarnice.

(Besedi: Češčena Marija.)

Češčena (Marija)*. (Luk. I. 28.)

V v o d.

Na razpotju v temnem lesu je stala podoba matere božje. Pred to podobo priteče jelen, kterega so strelci preganjali in od vseh strani na njega strelali. Ko jelen vidi, da lovcem ne more več ubežati, pade pred to podobo na kolena, kakor bi bil že od krogle zadet, ter povzdigne svoje solzne oči k podobi device Marije, kakor bi hotel pri Mariji pomoči iskati. Uboga živalica, pri Mariji si pomoči iskala, pri Mariji si jo našla. Ko strelci to vidijo, odjenjajo preganjanja. „Jelen pri Mariji pomoči išče,“ kličejo, „naj torej živi, Marija pa bodi češčena!“

Ko jelen odskoči, pridejo strelci, padejo pred podobo device Marije na svoje kolena, se pokrižajo, sklenejo roke in pobožno molijo: „Češčena Marija!“

O kako vendar lepa mora molitev „Češčena Marija“ biti, da jo pobožni kristjani tako radi molijo! „Ta molitev“, pravi pobožni Tomaž Kempčan, „je kratka v besedah, ali bogata na skrivnostih. Ona je pobožnemu sercu slajša ko med in v očeh Marijinih častilcev lepša kot zlato.“

Ker je ta molitev toliko lepa in Mariji ljuba, zato premišljujmo danes lepoto angeljskega pozdravljenja, in jes rečem, da besedi „Češčena Marija“ ste besedi polne veselja in spoštovanja.

O prelepa zvezda nebeška, Marija presveta devica! uči nas spoznati, koliko vredne so kratke besede, s kterimi te je že angelj božji pozdravil. Ave Maria — češčena Marija.

R a z l a g a.

„Češčena si.“ Te dve besedi pomenjate toliko, kakor: „Bodi pozdravljena“, ali: „Raduj in razveseljuj se.“ Z neizrečenim veseljem je angelj te besede govoril! Bil je ja od samega Boga poslan, da oznani ljudem veselo novico, da zdaj je prišel tisti veseli čas, v katerem se imajo zaperte nebeške vrata odpreti, ter Zveličarja na zemljo spustiti. Veseli se žalost na zemlji, hotel je angelj

reči, ker beseda bo meso postala, ter med ljudmi prebivala, božji Sin bo postal človek, da človek božji otrok postane, veseli se toraj! O milostipolna skrivnost! ti si veselje angeljem, si veselje vsem ljudem, ki so že celih 4000 let Odrešenika željno pričakovali. Veseli se torej nebeška kraljica, ker po tebi je prišel blagor vsem ljudem!

Da bi angelj božji svoje veliko veselje nad tem pozdravljenjem na znanje dal, stopil je k Mariji v nebeški lepoti in jo veselo pozdravil: Češčena Marija! Na to veselo angeljsko pozdravljenje se spominjamo, kedarkoli zaslišimo k molitvi zvoniti, pokrižajmo se in Marijo pobožno pozdravimo z angeljskimi besedami: „Češčena Marija!“ In gremo memo Marijne podobe, pozdravimo jo spodobno: Češčena Marija! „Ne misli“, pravi sv. Bernard, „da ti Marija ne bi odzdravila. Kedarkoli Marijo pozdraviš, te tudi ona pozdravi s kakošno gnado“. In ko je ta zvesti služabnik Marije device Marijno podobo nekega dne pobožno pozdravil „Ave Maria — češčena Marija —“ je zaslišal od Marijne podobe glas: „Bodi pozdravljen Bernard!“

Besedi: „Češčena Marija!“ ste pa tudi priča velikega spoštovanja, s katerim je Gabrijelj Marijo pozdravil. Bi bil angelj kakošnega drugega človeka tako pozdravil, bilo bi to velika čast za tistega človeka; da je pa angelj Marijo tako pozdravil, bila je to za njega velika čast, ker je Marija povišana črez vse angelje. Spodobno in z velikem spoštovanjem se približa ubogej devici, ter kraljici nebes in materi Najvišega, se pred njo nizko prikloni in veselo spregovori: „Češčena Marija!“ Ko je pa tolikanj imeniten angelj tako lepo in ponižno Marijo častil, kolikanj bolj moramo še le mi ubogi ljudje Marijo, majnikovo kraljico, častiti in slaviti. Le pomislimo, da ona, katero častimo, je mati Najvišega, je gospa celega sveta, je kraljica angeljev, kraljica nebes in zemlje. Češčena torej bodi Jezusova mati, pa tudi naša usmiljena mati, češčena angeljska kraljica, češčena Gospa celega sveta in nebes zlate vrata!

V deželi, ki se imenuje Biskaja na Španskem, živel je premožen žlahtnik po imenu Cavala, ki se je s svojo deželo za svojega kralja poskusil. Sovražniki so pa planili v njegovo deželo, so vse njeogvo premoženje pobrali, požgali njegove hiše, in njegove dve hčeri, nedolžne deklice seboj gnali. Serce je hotlo očetu razpočiti, ko je to zvedel, ker dobro je vedel, da njegova otroka smert čaka, ako se on samega sebe sovražniku ne izda. Pa pravica, za katero se je po svojih mislih vojskoval, mu je več veljala, kakor lastni otroci, da si jih je ravno serčno ljubil. Že večkrat je svoje sovražnike dobro našeškal. Ali kaj si zdaj ti neusmiljenci zmislijo? Kedar se nad Cavala podajo, vlečejo njegove dve hčeri s seboj, in v prvo versto očetu nasproti postavijo, naj perve kroglje, ktere očetovi vojščaki izstrelijo, njegovih dvoje otrok umorijo. Ta strašna nevarnost je očeta nagnila, da se je jel sovražniku ugibati. Ko ga

pa njegovi tovarši dolžijo, da je serce zgubil, plane naravnost s svojega pečevja nad sovražnike. Najde jih pa tudi svoje dve hčeri, kateri spredej deržijo. Gledal je blede lica svojih otrok, in zdelo se mu je, kakor bi slišal njun proseči glas, da naj ne pusti streljati, ker prve krogelje bi nju zadele. Zamišljen postoji; ne ve, kaj bi počel. Nekoliko njegovih mu pravi: ukaži nam odstopiti; sovražnikov nam je preveliko. On ve, da le iz usmiljenja to pravijo. Spet se oberne serčen na svoje tovarše, ki vsi pripravljeni čakajo, in zaupije: Strel! Ko bi trenil, poderejo njegovi tovarši peteline, in vse je v dimu, da se ne vidi kervavo mesto. Cavalovi so svoje meče izderli, in nad sovražnike segli. Sovražniki se plahi na vse kraje razšropijo. Med mrtvimi in ranjenimi išče zdaj Cavalo svojih dvoje otrok, pa ju ni. Skrivna božja moč ju je zakrila, da ju niso krogelje zadele. Mož, ki je hčeri vodil, je ležal na zemlji, in vroča kerv mu je tekla iz pers, hčeri pa ste bili živi in zdravi. Oče, ko to vidi, se veselja razjoka. Meč mu iz roke pade, on poklekne, objame svoja ljuba otroka, ktera je sam Bog smerti rešil, in moli pobožno: „Češčena Marija!“ In kakor vidijo tovarši svojega vojvoda, tudi oni pokleknejo in molijo: „Češčena Marija!“

Mož, ki je Cavalove hčeri v boj pripeljal, se začne meziti in tiho šepetati: „Češčena Marija!“ Ta je bil namreč prisiljen, otroka v kervav boj seboj gnati! ali ko so se puške Cavalovih vojakov zasvetile, se je on pred hčeri vstopil, otroka pred smertjo obvaroval, sam pa smertne rane prejel. Cavala moža prav pogleda, in spozna svojega najboljšega prijatelja iz mladih dni, ki ga je preserčno ljubil. O nesrečne vojske! si misli Cavala, dobil sem scer svoje dve hčeri nazaj; pa zgubil sem najboljšega prijatelja, ki je s svojo smertjo mojima otrokoma življenje rešil.

Minulo je že nekoliko let in kraljevi prijatelji so v tej nesrečni vojski opešali. Cavalu se je huda godila, skrivati se je moral pred sovražniki, in vendar ga na slednje v pest dobijo, in brez pomude k smerti obsodijo. Cavala se lepo spove, ter mirno svoje smerti pričakuje. „Kdaj pa me bote k smerti peljali?“ popraša je Cavala sodnika? „Pol ure pred večno lučjo“, mu ta odgovori.

Ko začne Cavalu slednja ura dotekati, ta še mirno spi. Žolnirji ga zdramijo — k smerti. Ves serčen, nekako vesel gre k svoji smerti, pa zavoljo velike stiske so morali pogosto ž njim postajati, prej ko na smertni kraj pridejo.

Ko vojaki že v njega pomerijo, da bi sprožili, kar se oglasijo zvonovi iz turnov, in večno luč zazvonijo. Na Španskem pa vsako delo henja, kakor hitro se zvon k molitvi oglasi. Tudi vojščaki odstavijo svoje puške, in vojniki se odkrije, ter moli: „Češčena Marija!“ In tudi Cavala, ves ginjen, še enkrat pred svojo smertjo pomoli: „Češčena Marija!“

Zvoni utihnejo. Odmolili so večno luč, in Cavala ustane, svojo smert prestat. Vse je spet pripravljeno, pa glej — v tem trenutku

konjik prijah, belo banderce v roci deržé. Cavalu je prizanešeno. Marija svojega častilca ni zapustila, ki jo je tolikokrat v življenju, in tudi še sedaj, ko mu je že smert pred očmi stala, pobožno pozdravljal: „Češčena Marija.“

S k l o p.

Glejte, koliko moč ima pobožno pomoljena: „Češčena Marija“. — O pozdravljajmo jo večkrat s tem angeljskim pozdravljenjem, posebno v tem, nji v čast posvečenem mesecu! Združimo svoj glas s pobožnim Tomažem Kempčanom, ki Marijo tako-le ljubeznjivo nagovarja:

S spoštovanjem, s pobožnostjo, s ponižnim zaupanjem stopim pred tebe o Marija! da te z angeljem spodobno pozdravim. S pripognjeno glavo, z razpetimi rokami pred tebe položim v največi ponižnosti to angeljsko pozdravljenje, in želim, da bi ga vsi nebeški duhovi sto tavižentkrat in še večkrat za mene ponavljali. Ne vem kaj častitljivejšega za te, o Marija, in tolažbe obilnejšega za nas. Vsi, ki tvoje sveto ime ljubijo, me slišijo in poslušajo moj glas. Nebesa se veselijo in zemlja stermiti, kedar pravim: Češčena Marija! Satan beži, pekel se trese, kedar ponavljam: Češčena Marija! Žalost zgine, in veselje se vliva v mojo dušo! Kedar molim: Češčena Marija! Moja pehajoča ljubezen oživi in moja duša se obnovi, kedar kličem: Češčena Marija . . . O naj bi se vsi moji udi v goreče jezike spremenili, ki bi vedno tebe hvalili, o božja porodnica, in ti neprenehoma klicali: Češčena Marija! Amen.

Šmarnice.

(Češčena, milosti (gnade) polna.)

„Češčena, gnade polna.“ (Luk. 21. 8.)

V v o d.

L. 1850 je živela v nekem luteranskem mestu zlahtna deklica, takrat 14 let stara, pa še luteranka. Prigodi se pa, da dobi v roke katoliške molitvene bukvice, v katerih jej je bila „Češčena Marija“ tako všeč, da jo večkrat prebere, se je iz glave nauči in jo pogostokrat ponavlja. Njeni luteranski starši in zlahta jo za tega del kregajo in zaničujejo, ona se pa ne da vstrašiti, in „Češčenomarijo“ še zmiraj moli. Pa večkrat ko moli to prelepo molitev, tem bolj jej luteranska kriva vera zoperna postaja. Za posvetne veselice in raj ni več marala, in največe veselje je občutila, ako je ime Marije izrekovala in doma v kakem kotu „Češčenamarijo“ molila. Pa naj-

boljša reč jej je še manjkala, namreč sv. katoliška vera. Ko jej njena luteranska mati hudo brani v katoliško cerkev pristopiti, jej odgovarja deklica le s priljubljeno molitvico: „Češčenomarijo.“ Ona je trdno v Marijo zaupala, da bo tudi njeni materi milost pri Bogu sprosila, zato še bolj goreče moli. — Črez nekoliko časa deklica hudo zboli, in njena mati jej pridno streže, da bi zdravje zopet zadobila. In ker je vedela, da bolni hčerki najbolj vstreže, če jej dovoli v katoliško cerkev pristopiti, jej obljubi, da jej kaj tacega ne bo več branila. Deklica je za tem kmalo ozdravela in k sv. katoliški cerkvi pristopila. Tudi njena luteranska mati se spreoberne, deklica pa gre v samostan in postane nuna.

Glejte, koliko dopade Mariji, ako jo s prelepimi angeljskimi besedami pozdravljamo: „Češčena Marija!“ In ravno od moči in lepote kratke, pa skrivnostipolne molitvice „Češčenemarije“ sem vam govoril danes osem dni. Ali ljubi moji, pomislimo, da je brumne ljudi sv. cerkev za svetnike in svetnice spoznala. Marijo devico je pa sam Bog za sveto spoznal. Zato je pa tudi angelju zapovedal, da jo v božjem imenu pozdravi, rekoč: „Češčena Marija, gnade polna!“

Poglejmo torej danes dve drugi angeljski besedi: „Gnade polna“, in preišljujmo, da je bila Marija milosti polna že v njenem spočetju, v njenem življenju, in v njeni smerti.

O Marija, milosti polna, prelepa majnikova kraljica, bodi pozdravljena!

Razlaga.

1. Nekdaj je obstala prav posebna družba iz prav učenih in modrih možev, v katero se je sprejelo le gotovo število učenih, tako, da, če jih je bilo dosti, niso smeli nobenega več sprejeti. Nekega dne se oglasi prav bistrumen mož, ter prosi, naj bi ga v družbo sprejeli. Bila je pri tej družbi navada, da se je pri nji nič ali prav malo govorilo, ako so se učeni zamogli z znamenji med seboj zastopiti.

Njih poglavar zapove posodo prinesti, katero je z vodo tako polno nalil, da, če bi le še eno samo kapljico pridjal, bi voda črez tekla. S tem je hotel na znanje dati, da število učenih pri tej družbi je že tako popolno, da ne morejo nobenega več sprejeti. Pa kaj si zmisli bistra glava? Gre in prinese eno gartrožno peresce. To peresce rahlo na vodo položi, in na to vlije kapljico vode, in deržala je torej polna posoda še eno kapljico več, ker peresce je mirno s svojo težo po vodi plavalo. — Ta bistrumen odgovor se je učenim toliko dopadel, da so zoper svojo postavo ptujca v družbo sprejeli, ter ga visoko cenili.

Obernimo to na Marijo! — Bog je seer Mariji zverhano mero milosti podelil, da je bilo v resnici, kakor jej je angelj rekel:

„gnade polna“; ali pri vsem tem je hotel Bog v to „posodo vse svetosti“ še eno posebno milost vliti, na katero nihče ne bi bil mislil. In ta posebna milost, katero je Bog v svoji neizmerni modrosti milostljivo na peresce Marijnega čistega serca kanil, je njeno čisto, sveto, brezmadežno spočetje. Sedaj lahko zastopite, zakaj je angelj Gabrielj Marijo „gnade polno“ imenoval. „Ker je bila Marija polna gnad,“ pravi sv. Ambrož, „bila je tudi vredna spoznana, v svojem deviškem telesu nositi božjega Sina, začetnika vseh gnad.“

Dognana in spričana verska resnica je, da je bila Marija že precej v svojem začetku vsa čista in lepa, kakor jo sam sv. Duh pozdravlja: „Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni v tebi.“

Marija spočeta brez madeža izvirnega greha, rojena v milosti, napolnjena s sv. Duhom, pa tudi presega v lepoti, svetosti in milosti vse druge stvari v nebesih in na zemlji. Zato se jej pa tudi angelj nizko prikloni, ter jo s svetim strahom pozdravi: „Češčena, gnade polna!“ Ja, vsa lepa si, majnikova kraljica, in polna milosti, Marija, brez madeža spočeta devica!

2. Marija, kakor smo slišali, je bila vsa čista in milosti polna že v njenem spočetju. To svetost in milost je pa Marija tudi vse svoje življenje zvesto ohranila, zato jo je pa tudi Bog za mater svojega edinorojenega Sina izvolil. Brez madeža spočeta devica je postala nevesta sv. Duha, mati svojega Boga! Ali se še zamore kakošna večja milost misliti kakor je ta, da si je stvarnik vseh stvari stvar za svojo mater izvolil? Marija nosi pod svojim srcem in na svojih deviških rokah Tega, ki ves svet derži; ona doji na svojih deviških persih Njega, ki živež daje vsem stvarjem; ona vodi z materno roko Njega, ki po neizmernih nebeških višavah solncu, mesecu in brezštevilnim zvezdam pot kaže. — Kje je visokost, ktera bi bila enaka tej? Kterega angelja, kterega Kerubima, kterega Serafima je Bog tako povišal, kakor Marijo presveto devico? — Nobenega. O če vse te gnade, ktere ti je, o prečista devica, večni Bog skazal, le nekoliko premišlujem, ne bom se čudil angelju, da te „milosti polno“ imenuje. Marija je postala mati, pa ostala je devica, ker le v deviškem telesu je hotel Jezus človek postati, le iz deviškega telesa je hotel Najsvetejši meso in kri vzeti; zato je pa tudi božji prerok to veliko skrivnost, ta veliki čudež ljudem naznanil z besedami: „Glej devica bo spočela in sina rodila.“ O brezmadeža spočeta devica, o mati najčistejša! S svojim vednim devištvom nas učiš, kako bi imeli tudi mi varovati in hraniti angeljsko čistost in sveto nedolžnost, ktera pri Bogu in pri izvoljenih božjih toliko velja.

Neki razuzdan mladeneč je hotel pobožno devico zapeljati; ona prosi, se brani, ga spominja smerti in sodbe, vendar, ko vse to nič ne pomaga, se devica v tej hudi stiski spomni blagoslovljene Marijne svetinje, ki jo na vratu nosi. Hitro jo sname in za-

peljiven pokaže, rekoč: „Glej podoba brezmadežne Device, pod njenim varstvom sem, nikar me ne skušaj.“ Ves preplašen zbeži mladenec, pobožna devica se pa presv. Devici za pomoč preserčno zahvali. Stori enako tudi ti, kedar te satan, ali kateri njegovih hlapcev hoče v greh zapeljati.

3. Marija je bila milosti polna v njenem začetku, — Marija je bila milosti polna v vsem njenem življenju, — Marija je bila milosti polna pa tudi ob njeni smertni uri.

Smert je kazen za greh, in le zavoljo greha je prišla smert na svet. Marija pa grehu ni bila nikdar podveržena, pa vendar je hotla umreti, ker je bila smert za njo vrata v novo čast in veselje. Kakor je šel njeni božji Sin le skoz smertne vrata v svojo čast, tako je hotla tudi Marija umreti, da v vseh rečeh svojemu Sinu podobna postane. Ali njena smert je bila sladka in vesela. Kakor lilija na polju se je uklonila, njena duša pa se je vesela vzdignila v nebeško višavo.

Pa truplo, ktero je Jezusu kerv in meso dalo, ni smelo v grobu strohneti, kakor bodo strohnele naše trupla; ampak sveta misel je med kristjani, da je bila Marija z dušo in s telesom v nebesa vzeta. Močni in vsemogočni Bog, ki je Mojzesa na čudni način pokopal, ki je Enoha čudno pred svetom zakril, ki je Elija na gorečem vozu z zemlje proti nebesom odpeljal, tisti vsemogočni, večni, neskončno modri Bog, ki je storil, da so se pri Jezusovi smerti grobi odpirali in da so iz njih mertvi vstajali, On, ki bo enkrat vse vse mertve obudil, je lahko pri Marijni smerti tudi poseben čudež storil, da je brez madeža spočeto devico in presveto Jezusovo mater z dušo in s telesom v nebesa vzel.

Tako srečna, ljubi moji! je bila Marijna smert, ktera je bila „milosti polna“; kakošna bo pa naša, ki smo grešniki — grešnice?

Bolnik je na smertni postelji ležal, pa greha noče opustiti. Sanja se mu, da se mu Kristus prikaže, na vrata njegovega serca poterka, ter ga prosi, naj ga noter pusti, skorne prebivalce pa izpod, s kterimi prebivati ne more. Bolnik se izgovarja, da svojih serčnih družic odpraviti ni v stanu, ker jih je že preveč vajen. „Ktere so pa družice tvojega serca?“ Kristus popraša. „Prevzetnost, lakomnost, nečistost, jeza in pa lenoba,“ bolnik odgovori. Kristus ves žalosten od njega gre.

Drugo noč se spet bolniku sanja, da je umerl, in do nebeških vrat pride. Rahlo na vrata poterka, naj bi ga Kristus v nebesa vzel. Kristus se mu prikaže, pa pravi: „Imam v nebesih veliko gostov, ki s teboj bivati nočejo; tudi jes jih ne morem posloviti; ne morem te torej v nebesa vzeti,“ — Kdo so pa tvoji gosti v nebesih?“ bolnik pobara. „Moji svatje so Marija prečista devica, so svetniki in svetnice, ki so vse zapustili in meni dali svoje serce, kako bi jim slovo dal, in tebe v nebesa vzel?“ To zaslišati se bolniku tri mile solze po licu uderó. Kristus nebeške vrata zaklene,

bolnik se pa prebudi. Ves prestrašen resnico svojih sanj premišljuje in se brez odloga spokori.

S k l e p.

Ta bolnik, grešnik — grešnica, si ti! Stori tudi ti tako, in za pomoč se obrni k Mariji:

Glej, o Marija! tukaj pred tvojimi nogami kleči velik grešnik, ki je zgubil najdražši zaklad — gnado božjo. Dobro, da vem, kdo jo je našel; ker ti si tista, kateri je angelj Gabrielj rekel: „Milost si našla, — gnade si polne.“ H komu bi torej pribežal, če ne k tebi? ker sv. Ribard piše: „Ako hočemo zgubljeno milost dobiti, moramo k njej priteči, ki jo je našla.“ Oh Gospa moja! najdeno blago poverni njemu, ki ga je zgubil. Ti si milost našla, pa ne — svoje, ker je nisi nikoli zgubila; tedaj si našo milost našla, daj jo nam torej nazaj po svoji materni dobrotljivosti, o milosti polna devica, prelepa majnikova kraljica! Amen.

Šmarnice.

(Gospod je s tebo.)

„Gospod je s tebo! (Luk. I. 28.)

V v o d.

V prelepi česki deželi sta živela pobožna zakonska, ki sta Marijo goreče prosila, naj jima otroka od Boga sprosi. Njuna prošnja je bila uslišana, ker okoli l. 1330 se jima porodi dete, kateremu so pri kerstu ime Janez dali. In ta otrok je postal sloveč svetnik — sv. Janez Nepomučan. Pa že pri rojstvu tega deteta so se prikazale znamenja božje ljubezni, ktera je počivala nad njim. Prikažejo se namreč nad njegovo rojstno hišo čudne lučice, ki so ljudem prihodnjo svetost tega od Marije izprošenega deteta oznanovale. Že pri rojstvu je bil torej Bog ž njim. In ko zapove hudobni kralj Venceslav tega svetnika v Veltavo vreči, spet obsije nebeški lesk njegovo po reki plavajoče truplo.

Je pa Bog že s svetniki v tako čudni zvezi, je bil pa še bolj natanjko z Marijo sklenjen, kar se lahko spozna iz angeljevih besedi: „Gospod je s teboj!“

In smo, kristjani moji! danes osem dni premišljevali kratke angeljske besedi: „Milosti polna“, in smo slišali, da je bila Marija milosti polna že v svojem spočetju, v svojem življenju, in v svoji smerti; bomo pa danes prav pazljivo poslušali razlaganje od treh drugih angeljskih besedi: „Gospod je s teboj!“

Ko je bil pa l. 1622 sv. Jožef Kupertinski na bilo pred praznikom Marijnega čistega Spočetja pri večernicah, se v njegovem srcu tolika ljubezen do te prečiste device vname, da se svojega tovarša oklene, ter ž njim pred Marijno podobo splava in priserčno kliče: „O lepa Marija, o lepa Marija!“ — O lepa Marija, o lepa Marija! tako pozdravljamo danes tebe tudi mi, prelepa majnikova Kraljica, Marija brez madeža spočeta Devica! „Gospod je s teboj!“ je Mariji angelj rekel. S katerim je pa Gospod, t. j. Bog, ta je tudi poln gnad. Kdo bi torej nad Marijo dvomil, da je polna milosti, ker je bil Bog ž njo?

Bog je pa tudi s svojimi stvarmi in scer: 1. Z vsemi stvarmi je Bog ko stvarnik in ohranitelj; 2. s pravičnimi je Bog ko odrešenik in zveličar, in 3. s posebno izvoljenimi je Bog ko ženin njih duš.

Razlaga.

V začetku ni bilo drugega, kakor Bog sam. Ni bilo nebes, ni bilo zemlje, ne angeljev, ne ljudi. Tudi Marije ni bilo, dasiravno je Bog že od vekomaj sem sklenil vstvariti Marijo.

Toliko dopadenje je imel Bog nad Marijo, pravijo sv. očetje, da je posebno zavoljo nje in njenega božjega Sina, ki je hotel človek postati, svet stvaril. Iz nič je Bog Marijo v življenje zaklical, jo posvetil že v maternem telesu in jo vstvaril tako lepo, kakošna je bila pred storjenim grehom v paradižu naša prva mati Eva. Marija je najlepša in najpopolnša stvar božja, in v tej prečudni lepoti in popolnosti jo je Bog zmiraj ohranil. Bog sam je bil ž njo — stvarnik s svojo stvarjo. To je nadangelj Gabrijelj dobro spoznal, zato je pa tudi Marijo pozdravil: „Gospod je s teboj!“

Pa tudi ti, kristjan moj! si stvar božja, in tudi s teboj je Bog ko s svojim delom, in te še vedno ohranjuje kot svojo stvar. Si pa tudi ti z Bogom kakor Marija prečista devica? Živiš le za Boga kakor ona? Škerbiš za Njegovo čast? Stvar božja, podoba božja si! Ali ta stvar, ta podoba božja se spunta zoper svojega stvarnika, kedarkoli smertno grešiš. O nehvaležnost, da je ni več! Z Marijo je bil Bog in z vsemi pobožnimi dušami je Bog; s teboj pa, ki ga toliko žališ, najsvetejši Bog ne more biti, ampak s teboj je on, pred katerim nas Bog varuj. „Vi niste moje ljudstvo“ pravi Bog grešnikom, „in jes nočem biti vaš Bog.“ (Ose 1, 9.) O Marija! kaj bo na smertni postelji z nami, ki grehe kakor vodo pijemo?

Duhoven na Bavarskem je bil l. 1856 poklican k bolni deklini, ktera je nečisto živela. Duhoven vse skerbno opravi. Črez dvanajst dni začne deklina umirati in duhovnik je tudi zdaj pri nji. Z vsem je lepo previdena, — pa kar nanagloma prihaja vsa črna v obraz, oči se jej svetijo, lasje po koncu stopijo, deklina se strese in glasno zaupije: „Pogubljena sem, pogubljena v dno pekla,

hudobe, hudobe!“ — Duhoven jej reče, naj kliče — „Jezus in Marija.“ Odgovori: „Ne morem, ko bi mogla, bi bila rešena!“ Vpije le še dalej in s strahom imenuje peklenske pošasti. Pričujoči obledujejo, jokajo, roke vijejo, pa pomagati jej nihče ne more. Bolnica vedno vpije: „hudiči me bodo vzeli!“ Duhovnik jo pokropi z blagoslovljeno vodo; — pa zastonj. Ne ve si več pomagati in reče pričujočim, naj ž njim molijo sv. rožni venec. — Med molitvijo postane deklina bolj pokojna in duhovnik jej reče, naj izreče „Jezus“. Odgovorila je: „Marija!“ Vpraša jo, če so hudobni duhovi odstopili. Odgovori, da. Reci „Jezus“; in izrekla ga je. Duhoven dalje moli, in tudi bolna ž njim moli, — pridno izgovarja „Jezus, Marija.“ Skušnjavec je odjenjal in umerla je mirno. O Marija! pomagaj nam na smertni postelji, sicer bo slaba za nas!

2. Z vsemi stvarmi je torej Bog, ker je vsega pričujoč. V nebesih je Bog s svojim veličastvom, ktereга izvoljenim razodeva, — v peklu je pričujoč s svojo oestro pravico, ktero skazuje nad pogubljenimi, — na zemlji je Bog pričujoč povsod in na vsakem kraju, ker vse vodi in ohranjuje po svoji neskončni modrosti. S pravičnimi pa je Bog ne samo kot stvarnik, ampak tudi kot Odrešenik in Zveličar. S pravičnimi dušami je Bog s svojo posvečujočo gnado, ktera mu pravične ljudi dela prijetne in ljube. O gnada božja, ti največi zaklad! kako srečen je človek, ki tebe ima. Pogubljeni spoznajo, koliko si vredna, ker te nimajo več. Kdor je v gnadi božji, tega Bog ljubi kakor svojega otroka, in on ljubi Boga kakor svojega najboljšega očeta.

Marija kakor najpravičnejša stvar božja ni bila le samo v gnadi božji, ampak ona je bila polna gnade. Iz tega lahko spoznate, kako prav je imel angelj, ko je Mariji rekel: „Gospod je s teboj!“ S temi besedami, pravi sv. Bernard, hotel je angelj reči: S teboj ni le samo božji Sin, kateri se je v tvojem telesu včlovečil, ampak tudi sv. Duh je s teboj, od ktereга si božjega Sina spočela; in tudi Bog Oče je s teboj, kateri je od vekomaj svojega božjega Sina rodil. O srečna Marija, ko je bil Gospod, — ko je bila presveta Trojica s teboj!

3. Srečni so pravični, s kterimi je Bog s svojo gnado, pa še neizmerno srečnejša je duša, s ktero se Bog kot ženin sklene. Bog pa se sklene z našo dušo kot ženin, kedarkoli k božji mizi vredno pristopimo. O blagor duši, v ktero pride Jezus — nebeški ženin! Vsa srečna kliče taka duša: „Gospod je z menoj! Moj ljubljeni je moj, in jes sem njegova.“ Gospod je z menoj, — v meni, in jes v Njem. — Ne živim toliko jes, ampak Kristus, ki je v meni.

Pa še vse bolj kakor s pobožno dušo je bil Kristus z Marijo sklenjen, ker je hotel v njenem deviškem telesu prebivati in iz Marije prečiste device rojen biti. S svojo pričujočnostjo je vso (Marijo) posvetil, ter jo napolnil z vsemi gnadami, z najlepšimi čednostmi in z vsemi darovi sv. Duha. „On je hotel,“ pravi sv.

Avguštin, „v Marijni duši, v Marijnem sereu in v njenem čistem, deviškem telesu ravno tako prebivati, kakor je prišel iz naročja svojega Očeta.“ O izvoljena devica, presrečna Marija bodi pozdravljena! Ti si polna gnade, Gospod, delivec vseh gnad, je s teboj! Prosi Ga, da bo tudi z nami, in da pri nas ostane s svojo pričujočnostjo, gnado in ljubeznijo.

Mlada deklica z imenom Julija je služila pri neki bogati gospej kot hišnja, vere sicer ni zgubila, pa je vendar po posvetnih šegah živela in se iz svetih reči rada norčevala. Neko jutro jo najdejo merzlo in terdo v postelji. Zdravnik pravi, da je mrtva in drugo jutro jo pokopljejo. Še tisti dan proti peti uri zvečer priteče pogrebec ves zasopen v grad in pravi: Hišnja, katero smo danes pokopali, ni bila mrtva, ravno kar sem jo slišal iz groba na pomoč klicati. Vsi se prestrašijo, ter naglo tečejo na pokopališče. V nekterih minutah grob odkopljejo in pokrov s truge denejo. Prepričali so se, da je bila Julija živa pokopana. Njeni lasje so bili razkuštrani, pert ves zvit in obraz okervavljen. Ko hočejo z roko njeno serce potipati, če še bije, takrat odpre oči in zdihne: „Moj Bog, večna hvala ti bodi!“ Z vso skerbjo jo zdravijo. Po nekterih dneh ozdravi in začne pripovedovati o strašnih urah, ktere je v grobu imela. Ko se je v grobu zavedela in čutila steno na desni, steno na levi, steno na verhu, da se ne more gibati, zavpije: „Kje sem? So me mar mrtvo mislili, in živo pokopali?“ Pri tej misli jo mrtvaški pot polije. Tiplje okoli sebe, kliče, upije; pa nihče jej ne odgovori. O groza in strah! Zdaj spozna, da je v trugi, da leži v grobu. Čudno začne vpiti: „Kaj tukaj moram svoje mlado življenje končati... brez pomoči, brez tolažbe, v taki zapuščenosti, v temni noči, med mrtvimi! — Moje smertno vojskovanje bo počasno, glad me bo umoril. Oh v grobu gladu umreti!“

Vpira se, da bi deske razgnala, zemljo odvzdignila, pa zastonj se trudi, nič noče odjenjati. Strašno je bilo vse to, pa še strašnejša njena groza, ko je začela misliti na Boga, na pekel in na večnost. Kako si upa stopiti pred Boga, ktereга je tolikokrat zaničevala! Slišala je njegov serd kakor strašni grom bučati, in s smertnimi grehi pred neskončno pravičnega sodnika iti! ta misel jej vse ude pretrese.

Julija se spomni, da molitev hudiče odžene in začne moliti. Priserčno obžaluje svoje grehe in prosi Boga usmiljenja. „O Jezus, je zdihovala, ako sem do zdaj tvoje milosti zamedovala, ne odtegni mi jih v tem trenutku. Sv. devica, pribežališče grešnikov, odpri mi svoje serce, pridi mi na pomoč, in sprosi mi od Boga milost, da me v grobu toliko časa pusti, dokler me kesanje zadosti ne prešine in očisti, ali pa da sprejme Bog mojo smert kakor storjeno pokoro za vse grehe, ki sem jih storila.“

Molitev je pregnala gerde prikazni in Julija je zopet mir dosegla. Marija je njene prošnje vslišala, ter jej na pomoč pritekla.

Komaj je bila vso molitev izmolila, že sliši hojo nad grobom. Bili so namreč koraki tistega pogrebca, ki je prišel v grad naznanit, da je Julija še živa v grobu. Nekatere trenutke potem je zgubila zavednost, do takrat, ko so jo bili iz groba vzdignili. Julija je potem lepo in spokojno živela, ter Marijo vedno hvalila, da jej je milost pri Bogu in novo življenje izprosila.

S k l e p.

Ljubi moji! kakor ste slišali, bila je Julija živa pokopana, in to je strašno. Ali še veliko strašneje je, ako grešnik v svojih grehilih terdovraten ostane. Grešnikova duša je pokopana ter mrtva za Boga, mrtva za nebesa. Juliji je pomagala Marija iz groba; tebi, grešnik — gresnica, naj pa pomaga iz grešnega groba in naj te zakliče k novemu življenju gnade božje! O Marija, pomagaj nam vstati iz groba, saj si mati usmiljena in polna gnade, ker je Gospod s teboj! Amen.

Osnovane postne pridige

o drevesu v paradižu, o drevesu na Kalvariji in o drevesu v katoliški cerkvi.

II. Postna pridiga.

(O drevesu na Kalvariji, — kaj nosi?)

„In je svoj križ noseč vun šel na mesto, ki se imenuje mesto mertvaških glav, po hebrejsko pa Golgota.“ (Jan. 19, 17)

Vvod.

V bukvah Sodnikov (9, 8.) beremo, da so si drevesa nekedaj volila kralja. Najpred se podajo koljki in jo prosijo, naj ona kraljuje. Pa ni bila volje kraljevati. Potem se podajo k figovemu drevesu, za tim k vinski terti, pa nobena noče. Slednjič pa prosijo ternjev germ, naj on . . . Ternjevec pa je rekel: „Ako me za res kralja postavite, pridite in počivajte pod mojo senco.“

Ta bazen je podoba drevesa na Kalvariji. Milijonov dreves raste po vesoljnem svetu, pa ni ga drevesa, tako čudovitega, za nas tako imenitnega, in zveličavnega, kakor je drevo na Kalvariji; to drevo je za nas kristjane kraljevsko, prvo drevo.

V poslednji pridigi smo stali pod drevesom v paradižu in se učili (naj se ponavlja!) Danes se pa vstopimo pod drevo na Kalvariji in glejmo najpred: kaj nosi, — potem kaj zori, in sled-

njič kaj uči to drevo. Le podajmo se v duhu na goro Kalvarijo; neka ravnica te gore se pravi mesto mertvaških glav ali po hebrejsko Golgota; na to ravnico je Jezus nosil in privlekel drevo sv. križa, da na njem umerje v neskončnih bolečinah. Pod to drevo sv. križa se vstopimo in glejmo, kaj nosi? —

Razlaga.

Jezus je svoj križ noseč itd. . . . Na tem drevesu visi in umerje Jezus . . . , Drevo sv. križa torej nosi Jezusa Kristusa!

1. Ljubi moji! saj veste, kdo je Jezus? Slišali ste v današnjem sv. evangeliju, kako se je na gori Tabor Jezus po nebeško spremenil in kaj nebeški Oče klical; torej sam Sin božji visi na tem drevesu. — Jezus je tri leta učil, da so sami njegovi sovražniki rekli: „Kakor ta še ni učil nobeden; — Jezus je živel tako sveto, da je mogel svojim zakletim sovražnikom reči: „Kdo izmed vas . . . ; ta najmodrejši in najsvetejši učenik visi na . . . — Jezus je tri leta vsem le dobrot skazoval, otroke blagoslovljal, žalostne tolažil, čudeže delal . . . ta dobrotnik visi na . . . — Jezus je vesel od smerti vstal, slavno v nebesa šel, sedi ob desnici . . . in pride spet sodit . . . tu naš gospod in sodnik visi na . . .

2. Kakošen je Jezus na drevesu sv. križa. Že celo poprejšno noč je Jezus terpel. Glej ga tam na Oljski gori, kjer kervav . . . glej pred Anom, kjer ga sirov blavec . . . glej pred Kajfom, kjer ga priče . . . in k smerti obsodijo . . . glej ga v ječi, kjer ga beriči in vojščaki . . . glej pred Pilatom . . . pred Herodom, . . . glej, kako ga bičajo, kronajo, Barabu nazaj postavljajo . . . v smert obsodijo . . . roke so razpete, roke in noge pribite, serce . . . Tak visi na križu! — „O vi vsi, ki memo greste, pogledjte, če je ktera bolečina . . .

3. Kako se Jezus obnaša na križu? Ni nobene žal besedice, nobene nevolje . . . prosi za svoje morivce . . . obljubi desnemu razbojniku . . . izroči svojo mater . . . zdihuje po svojem Očetu . . . itd. po 7 poslednjih besedah Jezusovih na križu.

Sklep.

Mudili smo se danes v duhu na Kalvariji in stali pod drevesom sv. križa. To drevo nosi Jezusa Kristusa, ki je pravi in živi Bog, edinorojeni Sin . . . Njegov život je ves razmesarjen, roke in noge na križ . . . serce prebodeno, glava nagnjena. Ves poterpežljiv Jezus prenaša vse bolečine in grozovitno smert. Drevo na Kalvariji torej nosi Jezusa v strašnih bolečinah in grozni smerti. O križani Jezus, čemu vse to? Vse to za vas uboge grešnike! Sv. križ je

čudno drevo, ki vam grešnikom donaša in zori najžlahtnejše in najslajše sadje: drevo sv. križa nam zori odpusčanje, božjo milost in pomoč, časno in večno srečo! Amen.

III. postna pridiga.

(Drevo na Kalvariji, — kaj rodi?)

„V nikomur drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti.“
(Dj. apost. 4, 12.)

V v o d.

Veliki petek je po cerkvah lepa ceremonija. Duhovnik vzamejo razpelo ali sv. marto; černo nedeljo je bila ovita, zdaj pa se spet odkrije in Jezus na križu se ljudem kaže; pri tem duhovnik trikrat zapojó: „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta“! Ja! na tem lesu je visel, terpel in umerl Jezus, njega je nosilo drevo na Kalvariji. J. pravi Sin božji, naš učenik, naš sodnik je umerl na drevesu sv. križa, je umerl v groznih bolečinah in v največi sramoti. Prašal bode marsikdo: Čemu vse to; zakaj je Jezus toliko terpel in umerl? Odgovorim mu z besedami sv. Petra: „V nikomur drugem ni itd. . . Na lesu sv. križa je bil tisti zmagan, ki je bil v paradižu na lesu zmagal. Drevo v paradižu nam je škodovalo na duši in telesu, — drevo na Kalvariji je vse to poravnalo in popravilo. Drevo na Kalvariji je čudovitno drevo, ki nam donaša veliko žlahtnih reči in dobrot. Da se tega bolj prepričamo, hočem danes odgovoriti na vprašanje: Kaj nam rodi drevo na Kalvariji?

Razlaga.

V predglasji sv. meše o postnem času moli sv. cerkev: „ki si zveličanje človeškega rodu na les križa postavil itd.“ Res! na sv. križu, na drevesu na Kalvariji je postavljeno zveličanje; kajti to drevo nam rodi:

1. odpusčanje grehov. Po Adamu, ki je grešil na drevesu v paradižu, smo postali vsi grešniki, ki nismo vredni njegove ljubezni, zaslužimo itd. . . . K grehu, ki smo ga podedovali, pa še sami doprinašamo grehov. Oh mi ubogi grešniki! Kako se bomo očistili, kako Boga potolažili, kako pekla se ubranili, kako v nebesa prišli? Nekteri pravijo: popoljšajmo se. Res, pa s tim, da novih grehov ne doprinašamo, stari grehi in dolгови niso izbrisani. — Pa terpimo in dobrih del doprinašajmo. Pa to je vselej naša dolžnost in

ne more kot plačilo in pokora veljati za stare grehe. Torej ni nam mogoče, grehov se znebiti. Človeška pamet je preslaba in ne ve si pomagati. Neskončno modri in vsevedni Bog pa je pomagal. Poslal je svojega Sina, ki je kot človek mogel terpeti in kot Bog mogel neskončni dolg plačati. To za nas veselo resnico je že prerok Izaija (53, 4.) prerokoval: „Resnično, on je prevzel naše bolečine . . . Jezus pa je nas terpel itd. Že sv. Janez je kazal: „Glejte jagnje . . . Jezus pri poslednji večerji: „Vzemite in pijte . . . ki bo prelita . . . v odpuščanje grehov!“ Sv. evang. Janez piše: „On (Jezus) je sprava za naše grehe; ne samo za naše, ampak tudi za grehe vsega sveta.“ — Sv. Peter: „On ni greha storil, tudi ni bila najdena goljufija v njegovih ustih . . . on je naše grehe sam nosil na svojem telesu“. O mi grešniki! za naše grehe Jezus kervav pot poti . . . umerje, o hvalimo in ljubimo ga!

2. Milost in pomoč božjo. Po grehu smo zgubili ljubezen in milost božjo . . . po grehu se je volja naša spridila in naše meso vleče nas v greh . . . Drevo na Kalvariji rodi nam božjo prijaznost in milost. Sv. Janez pravi: „Od njegove polnosti smo mi vsi prejeli, tudi gnado za gnado“; sv. Pavelj: „Bog je sv. Duha v nas obilno vлил po Jezusu Kristusu zveličarji našem, da smo ž njegovo gnado opravičeni.“ Zatorej se imenuje Jezus vinsko terto, nas pa mladike . . . in: da tisti, ki v Njem ostane, rodi obilno sadu za nebesa. — Pa ne samo s svojo čeznaturno, nevidljivo gnado nam Jezus pomaga, ampak tudi s svojim naukom, zgledom, plačilom . . .

3. Časno srečo. Jezus sicer ni prišel na svet, ni terpel in umerl, da bi nam časno srečo: Moje kraljestvo ni . . . pa vendar je drevo na Kalvariji vsemu človeštvu prineslo in rodilo časno srečo. Le pomislimo, kakošna je bila na svetu pred Kristusom: Večidel so bili ljudje sužni, s kterimi so gospodarji ravnali svojevoljno . . . sovraštvo, goljufija, odertija . . . žena ni bila tovaršica, ampak sužna dekla, — otroci so bili roba, s ktero je oče ravnal . . . nihče ni skrbel za stare, bolne, sirote itd. . . Kristus, ki na križu visi, je vse to preuredil. Sužanstvo je padlo, vsi smo prosti, bratje in sestre . . . žena je ljuba prijateljica, otroci so dar božji, kterega je Oče nebeški staršem izročil, imamo bolnišnice, sirotišnice, usmiljene brate in sestre, vsesortne šole, imamo plačilo obljubljeno za ubogajme dajanje; vse to nam pa je rodilo drevo na Kalvariji.

4. Večno zveličanje. „Nič nečistega ne more . . . vsi smo grešniki, vsem so torej nebesa zaperta. Jezus nas pa je na drevesu sv. križa greha odrešil, nas očistil in tako zaperta vrata nebeške spet . . .“ Tako je Bog svet ljubil, da je dal . . . „Noben ne pride k Očetu . . .“ Sv. apostelj Pavelj: „Imamo, bratje! upanje priti v svetišče (nebesa) po Kristusovi kervi.“ In sv. Peter: „V nikomur drugem ni zveličanja . . .

Sklep.

Drevesa so nekaj ternjevca izvolili . . . katero drevo pa bomo mi . . . Za nas kristjane je drevo na Kalvariji — drevo sv. križa — kraljevsko drevo. To drevo nam donaša in rodi prežlahtne sadove; rodi nam . . . Življenje sv. Andreja: „O dobri križ, posvečen po Kristusovem telesu in po njegovih udih kakor z biseri ozaljšan . . . Vzemi me proč od ljudi, in daj me mojemu mojstru, da po tebi sprejme, ki me je po tebi odrešil.“ Amen.

IV. postna pridiga.

(Drevo na Kalvariji — kaj uči?)

„Kristus je za nas terpel in vam sled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“
(I. Petr. 2, 21.)

Vvod.

Veliko knjig ali bukev je po svetu; med njimi so lažnjive, in zapeljive; gorje človeku, kateri si svojo učenost in modrost kupuje iz tacihi knjig. Jih je pa tudi veliko zlata vrednih knjig, iz katerih se more človek naučiti potrebnih in koristnih nauk za časno in večno srečo. Srečen, kdor brati zna in rad prebira take knjige. Pa veliko jih je ljudi, ki brati ne zuajo in ne morejo . . . Omilovanja vredni niso imeli priložnosti, ali so jo zamudili in zanemarjali . . . Poznam pa čudovitno knjigo, v kateri zna brati, akoravno čerk ne pozna; in ta knjiga je drevo na Kalvariji, na katerem Jezus visi, terpi in umerje. Sv. Bonaventura pravi, da je svet napolnjen bukev, pa nobene niso tako lepe, podučivne in toliko vredne, kakor so Jezusove rane; tu so debele čerke, ki jih vsakdo lahko vidi, ošlata in zastopi. Spet vas torej peljem v duhu na goro Kalvarijo, na kateri smo že dvakrat stali pod drevesom sv. križa, se učili in premišljevali, kaj to drevo nosi in rodi. Ustopimo se danes spet pod to drevo, poslušajmo in premišljujmo, kaj nas to drevo na Kalvariji uči?

Razlaga.

Drevo na Kalvariji nas uči:

1. Boga neskončno pravičnega se bati. Že sama naša pamet nas uči, da je greh strašna gerdoba in hudoba: greh ja razžali Boga samega! Tudi sv. pismo to priča: vesoljni potop, Sodoma, Jeruzalem razdjan . . . Vse to . . . kdor pa se boče še bolj

učiti, kako strašna gerdoba in ... ta naj stopi pod drevo na Kalvariji. Tu na križu visi Jezus — ki je že na oljski gori kervav pot ... ki zdaj umerje na sramotnem križu ... Vse to zavoljo greha: Sam Bog je moral človek postati in ... da je poplačal dolg, ktere ga je greh ... Grešnik! poglej Jezusa križanega in spoznaj: To so storili tudi moji grehi ... kri Sina božjega teče zavoljo mojih ... Ali se ne boš skesal in poboljšal? Ali ne veš, da boš prej ali slej stal na sodbi pred tistim neskončno pravičnim Bogom, ki greh tako strašno kaznuje. Ti pa, ki se zgreviš in poboljšaš, spomni se Dizmaza ... Človek! ki si skušan in vlečen v greh; obrni svoje oči na drevo sv. križa in zmagal boš. Sv. Avguštin: „Kedar me nečisto poželenje skuša, hitro pribežim v kervave rane Kristusove in sovražnik je premagan.“ Tudi tukaj velja: In hoc vinces!

2. Bogu neskončno resničnemu verovati. Adamu v paradizu je Bog obljubil odrešenika, Abrahamu, Jakobu; preroki so ga opisovali; pa celih 4000 let je minulo, preden je prišel. Pa Bog je večna resnica in zgodilo se je vse, kar in kakor je bil obljubil. Rodil se je Jezus v Betlehemu ... na križu umrl kakor so preroki oznanovali.

Ravno tako je vse resnica, kar je Bog nas učil in spolnilo se bo vse, kar je Bog nam obljubil. Sv. kat. cerkev nam pa vse to oznanuje, kar nas je Bog po svojem ljubem Sinu Jezusu Kristusu učil in obljubil. Zatorej verni kristjani, ki verujete vse, kar sv. katoliška cerkev ... blagor vam; ker tudi vam veljajo besede Jezusove: „Tomaž, ti si veroval, ker ... zveličani so, ki ne ... pa verujejo.“ Kaj pa bode ž njimi, ki so sicer kerščeni pa vere nimajo: „Kdor ne veruje, je že obsojen. In koliko je taci posebnost naše dni! — Tudi vse, kar je Bog obljubil, vse se bode spolnilo. Oh kolika sreča in veselje za verne in pobožne, katerim je obljubljeno večno plačilo in veselje v nebesih. Gorje pa nevernim in hudobnim, tudi to, kar jim je zažugano, tudi to se bode ...“ Poberite se spred ...

3. Boga neskončno usmiljenega ljubiti. Španski kralj Alfons je dal svojega sina sovražnikom v roke, da je prebivalce nekega mesta rešil. Sin je namreč bil od sovražnikov, ki so mesto oblegali, vjet. „Alfons, ali daj nam mesto, ali pa tvoj sin mora umreti“, tako sovražnik. Koliko stiska za kralja očeta! Alfons verže slednjič svoj meč črez mestno zidovje in pravi: „Rajši naj moj sin umerje; ljudstvo pa naj se otme in živi.“ Tudi nebeški Oče: „Tako je Bog svet ljubil, da je dal ... In Sin božji Jezus Kristus je volje, darovati se za grešni človeški rod: „Nihče, pravi On sam, ne more mi življenja vzeti; pa ga dam radovoljno“. Darovan je bil, ker je sam hotel, že Izaija pravi. Sv. Pavelj: „Tako me je ljubil, da je sam sebe za me dal.“ Res ljubezen brez konca in mere: „Veče ljubezni nima, da kdo da življenje za svoje prijatelje“ — Ljubezen pa išče in zasluži ljubezni; zatorej nas drevo

na Kalvariji uči ljubiti Boga. Kako pa je z našo ljubeznijo? „Kdor moje zapovedi spolnuje, ta je, ki me ljubi.“ Zdaj roko na serce in premišluj o človek! kako Jezusu vračuješ neskončno usmiljenje in ljubezen? Otroci! Bog zapoveduje: „Spoštuj očeta . . . kako pa vi? Bog zapoveduje hlapcem in deklam . . . staršem, gospodarjem . . . Bog zapoveduje: Posvečuj praznike . . . ne vganjaj nečistosti . . . ne kradi itd. . . . Jezus pravi: „Kdor hoče moj učenec biti, naj sam sebe zatajuje . . . kako pa mi? Majhna skušnjava nas premaga, majhena težava nas znevoli itd. . . . Učimo se ljubiti Jezusa, ki nas je ljubil do smerti na križu!

S k l o p.

Nek pobožen spovednik je nekega zastaranega grešnika dolgo pa zastonj nagovarjal, naj se poboljša. Slednjič mu nasvetuje, naj sv. martro vsak večer vsaj nekaj časa gleda in premišljuje, da so tudi njegovi grehi nedolžnega Jezusa na križ pribili. Glej, le malo mine in že pride prej oterpanjeni grešnik . . . in reče: Da mi križani Jezus ni dal miru, preden sem se zgrevaj in poboljšal. — Grešniki smo vsi; — jemljimo tudi mi sv. križ — to drevo na Kalvariji — v roke, premišlujmo . . . in gotovo lepih naukov se bomo tudi mi naučili. To drevo nas bo učilo: (1. 2. 3. se ponavlja) O križani Jezus! uči nas, greh sovražiti in se ga varovati, ker je največa . . .; uči nas, verovati, kar . . . pa tudi po sv. veri živeti; — uči nas, tebe ljubiti; vdihni nam vsem pravo keršansko ljubezen, da tebe ljubimo zdaj v življenji, in da po smerti ostanemo s tebo sklenjeni v večni ljubezni! Amen.

Pridiga za veliki petek.

(Zakaj naj kristjan sam sebe objokuje; gov. M. T.)

„Hčere Jeruzalemske, nikar ne jokajte nad menó, ampak jokajte same nad sebo in nad svojimi otroci.“ (Luk. 23, 28.)

V v o d.

Kamurkoli se po tej hiši božji oziram, nikjer ne vidim njene vsakdanje lepote. Od sebe je djala ves blesk, in v mertvaško oblačilo zagernjena je vtopljenja v morje žalosti. Do kamna so oropani njeni oltarji, in ne sliši se drugega, kakor žalostno petje in ropot lesa. In zakaj je ona, ki je sicer nališpana, kakor zala nevesta, danes vsa gola, in kakor zapuščena vdova v solzah in britkostih zdihuje? — Ona terpi s svojim ženinom, čegar duša je žalostna do smerti, in ki na Oljski gori ves bled v prahu kleči in prosi: „Oče!

če je mogoče, naj gre spred mene ta kelih terpljenja; pa ne, kakor jes, ampak kakor Ti hočeš, naj se zgodi.“ Zakaj vendar Jezus, ki je sam rekel, da je „prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega“, zdaj tako priserčno nebeškega Očeta prosi, naj bi mu terpljenje odvzel? Oh! On vidi v duhu ne le preteško butaro terpljenja, ampak vidi veliko več vse nehvaležnosti človeških otrok, vidi hudobije in terdovratnosti spačenega sveta, vidi le majhino-majhino čredo tistih, katerim bo njegovo terpljenje v dušno zveličanje zaleglo. To premišljevali kako milo se mora zdeti Njegovemu usmiljenemu sercu, ktero so že solze uboge vdove tako ganile, da jej je sina v življenje obudil! Kako je moglo žalosti trepetati serce Njega, ki je že britke solze pretakal na grobu svojega prijatelja Lazara, pretakal še britkejše nad Jeruzalemskim mestom! Zato prosi še drugič, moli še tretjič: „Oče! če je mogoče naj gre spred mene ta kelih terpljenja; pa ne, kakor jes, ampak kakor Ti hočeš, naj se zgodi.“ — Ali, Oče, videti Njega, od katerega je sam dvakrat pričal: „Ta je moj preljubeznjivi Sin, nad katerim imam vse dopadenje,“ ga vendar ne usliši; ampak do dna mora sprazniti kelih terpljenja, terpljenja, nad katerim se nebesa zavzamejo in otemné, zemlje je groza, da se stresa v svojih tečajih; skale pokajo, mertvi vstajajo, zagrinjalo v tempelju se preterga, živi terkajo na persi in ves stvarjeni svet se giblje in terpi, ko Stvarnik terpi in umira na križi. Tu, verh Kalvarije, kristjanje, pogledjte moža bolečin, kakor ga prerok imenuje! Kdo, ko ga vidi vsega omaganega in pretresenega, raztepenega, s ternjem kronanega, prebodenega na rokah in na nogah, razpetega na zasramljivem lesu sv. križa in povzdignjenega med nebom in zemljo; — kdo bi z Jeruzalemskimi ženami vred nad njim solz milovanja ne pojokal? Toda On noče ne našega milovanja, ne naših solz, „ker darovan je bil, pravi apostelj, ker je sam hotel;“ ampak nam pravi: „Jokajte sami nad sebo in nad svojimi otroci.“ In res ima kristjan, če se spominja, kako trudapolno je Njegovo življenje, dokler od nebes ločen v dolini solz prebiva, vzrokov dovolj, milovati in objokovati samega sebe. To resnico si hočemo danes k sercu vzeti, ter premišljevati, da je kristjanu treba jokati 1. zato, ker med hudobnim svetom živi, in 2. ker živi v vednih nevarnostih, in je, kakor ptujec na svetu in daleč od svojega pravega doma.

Križani Jezus! Ti bodi vodnik mojim besedam in vižar serc mojih poslušavcev!

(Konec prihodujič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. O. Placid Kaimbacher je imenovan redni profesor katehetike in pedagogike v Celovškem bogosl. semenišču. Č. g. Godec Jan. je dobil faro Rožek in č. g. Kapistran Franc Barborič faro št. Jakob v Rožni dolini. Č. g. Wipfler Ign. je postal provizor v Rojah. — Umerl je č. g. penz. Bucher Jan. v Brežah R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. župn. Windišar Mih. v Mokronogu je umerl. R. I. P.!

Priporočba.

Rojak naš, preč. gosp. dr. Valentin Nemec, profesor cerkvenega prava in cerkvene povesti v Celovcu, je spisal brožuro: „Papst Aleksander VI. Eine Rechtfertigung Aleksanders VI. mit Benützung der ältern und neuesten Forschungen.“

V. č. slovenski duhovniki! vsaki izmed nas se spominja, kako da je papež Aleksander VI. po vseh bukvah, ko najbolj ostuden, gnjusoben, strašen, nesramen in ko človek brez vere popisan. V. č. gospod pisatelj pa tako izverstno, temeljito in tanjko dokazuje, da je vse to gola laž in obrekovanje. Mora se reči, da je brožura kritično spisana.

Eden najbolj glasovitih zgodovinarjev na Nemškem in v Avstriji je nekdaž rekel, da o Aleksandru VI. pisati, je največa težava.

Zato mi rečemo: tolle, lege! Vzemi in beri! Brožura popisuje med drugim: Roderih kot mladeneč; kot Kardinal; kot papež; uboj kneza Gandjanskega; Savonarola; delovanje Aleksandra VI. za vero in cerkvene reči; Cesar Borgia; Lukrecia.

Brožura obsega 235 strani. Cena 1 gold. 30 kr.

Val. Orožnovi spisi.

Iz tiskarnice družbe sv. Mohora v Celovcu je prišla pod tem naslovom ravnokar na svetlo v ličnem tisku 237 strani debela knjiga, kateri je gradivo zbral in priredil gosp. Miha Lendovšek, vikar v Ptuji, izdal in založil pa jo je gospod Ignacij Orožen, konsistorijalni svetovalec in korar stolne cerkve v Mariboru. Knjiga je razdeljena v tri dele: prvi obsega 23 različnih in 12 cerkvenih pesmi, med katerimi nahajamo marsiktero, ki se je po Slovenskem že vdomačila; drugi del je glediščina igra „Mala pevka“, v tretjem pak so podučni spisi raznega zaderžaja. — Knjigi pridana je slika pisatelja, natisnjena pri J. Krajcu v Novem mestu. V predgovoru gosp. Lendovšek podá kratke čertice iz življenja Valentina Orožna, iz katerih zvemo, da se je rodil na Sevnem, prijaznem griču blizo Št. Jurja pod Rifnikom 31. januarja 1808 po priprostih kmetijskih starših, postal mešnik 4. avgusta 1835, potem služboval po raznih krajih spodnje štajerske dežele do l. 1872, ko je šel v pokoj in živel v Okonini pri Gornjem gradu, kjer se je 4. maja 1875 preselil v večnost. V življenji je bil vnet narodnjak, Slovan z dušo in telesom. Mi priporočamo to delo vzlasti priprostemu ljudstvu slovenskemu, ki petje tako ljubi in bo tu našlo marsiktero, katero že poje ne vedoč, kdo jo je zložil. Dobiva se knjiga v tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovcu po 60 kr., po pošti franko poslano 65 kr.

Naznanilo!

V založbi tiskarne družbe sv. Mohora se dobijo naslednje knjige:

A. M. Slomška **Zbrani spisi**. I. knjiga: Pesni za 90 kr.

II. knjiga: Basni, prilike in povesti za 1 gld.

20 kr. Oba zvezka skupaj lično v platno vezana za 2 gld. 50 kr. Za domače branje, pridigarje, katehete in tudi učitelje je posebno drugi del kakor nalašč. Nahaja se v njej prav veliko prelepih izgledov, povestic in zgodeb (77 basen in prilik, 102 povesti, 100 pripovedek za otroke in 100 pravljic) katere se dajo pri keršanskem nauku, pridigah in v šoli kaj dobro porabiti.

Življenje svetnikov in svetnic božjih lično vezano v usnjatem herbtu v dveh zvezkih za 5 gld. 30 kr.

Kristusovo življenje in smert tudi v dveh zvezkih z usnjatim herbdom za 4 gold. 60 kr.

Nebeška hrana. Oba dela skupaj vezana v usnji z zlato obrezo za 2 gold. 40 kr., krasno vezana za 2 gold. 60 krajcarjev.

Tersatski romar. Molitvena knjiga s popisom božje poti na Tersatu za 30 kr. v platno vezana za 50 kr.

Slovensko-nemški slovar. Drugi popravljeni natis za 2 gold. 20 kr., terdo vezan 2 gold. 50 kr.

 Knjiga: „Keršansko katoliško pravoslovje“ od gosp. župnika *Koseca* se tiska in se bode meseca majnika č. naročnikom razposlala. Naročila se še sprejemajo.

V tiskarni J. Krajec-a v Novem mestu prišle so ravnokar na svetlo:

Cerkvene pesmi,

Mešne, Marijne in Sv. Telesa za mešan zbor, vglasbil P. H. Sattner. Zbirka obsega v lični obliki 16 lahkkih, dostojnih pesem; naročeva se pri gosp. J. Krajec-u ali pri skladatelju samem v Novem mestu, ter stane 50 kr. Kdor pošlje po nakaznici 50 kr., dobi jo franko.